

KARELIA AMMATTIKORKEAKOULU
Matkailun koulutusohjelma

Simo Sveholm

TAUSTASELVITYS MATKAILUYRITYKSEN PERUSTAMISEKSI
UUTEEN-SEELANTIIN

Opinnäytetyö
Joulukuu 2016

OPINNÄYTETYÖ
Joulukuu 2016
Matkailun koulutusohjelma

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
puh. 013 260 600

Tekijä
Simo Sveholm

Nimeke
Taustaselvitys matkailuyrityksen perustamiseksi Uuteen-Seelantiin

Tiivistelmä

Uusi-Seelanti on saarivaltio Tyynenmeren lounaisosassa. Maa on tunnettu lampaista, viineistä sekä muun muassa Taru sormusten herrasta ja Hobitti -elokuvista tutuista maisemistaan. Uuden-Seelannin matkailuala on hyvin kehittynyt, ja matkailijamäärän odotetaan kasvavan seuraavien vuosien aikana. Opinnäytetyössä on perehdytty Uuteen-Seelantiin matkailumaana, maahanmuuttoon tarvittaviin viisumeihin sekä yrityksen perustamiseen.

Opinnäytetyössä on käsitelty pääpiirteittäin läpi asiat, jotka tulee huomioida yritystä perustaessa Uuteen-Seelantiin. Tarkoituksena oli tuoda esiin yrityksen perustamiseen liittyviä paikallisia yksityiskohtia, kertoa lakeihin perustuvat edellytykset yrityksen perustamiseen sekä ohjeistaa oikeaan suuntaan. Tavoitteena on, että lukija saa realistisen kuvan siitä, mitä yrityksen perustaminen vaatii, sekä riittävän tietopohjan voidakseen itsenäisesti edetä suunnitelmassaan perustaa yritys Uuteen-Seelantiin.

Opinnäytetyön tuotoksena on erillinen tehtävälista, johon on koottu tärkeimmät vaiheet ja huomioitavat asiat yrityksen perustamiseksi. Yrityksen perustamiseen voi olla monia eri tapoja, mutta suunnittelu- ja perustamisvaiheessa tulisi huomioida ainakin listalla olevat asiat.

Kieli
suomi

Sivuja 39
Liitteet 2
Liitesivumäärä 5

Asiasanat
Uusi-Seelanti, yrityksen perustaminen, viisumit, maahanmuutto, yksityisyrittäjä

THESIS
December 2016
Degree Programme in Tourism
Tikkarinne 9
FI 80200 JOENSUU
FINLAND
Telephone: 013 260 600

Author
Simo Sveholm

Title
Introduction to Establishing a Small Business in New Zealand

Abstract

New Zealand is an island state located in the southwest part of the Pacific Ocean. The country is known for sheep, wine and landscapes seen in *The Lord of the Rings* and *The Hobbit* movies. The tourism industry in New Zealand is highly developed and expected to be growing in the future. This thesis describes New Zealand as a tourist destination and takes a closer look on visas required for immigration and establishing a small business.

The goal of this project was to determine what is required from a foreign person to establish a business in New Zealand. The two major purposes of this thesis were: (1) to demonstrate the steps, registrations and legal requirements on establishing a business and (2) to create a to-do list on how to establish a business. The thesis was not designed to give answers to all the questions regarding entrepreneurship in New Zealand but to push in the right direction and explain the most common details about starting a business.

The to-do list contains all the important steps needed to establish a business. In theory, by following the list one could be able to start running a small business. The outcome of the thesis was that it is relatively straightforward to establish a small business in New Zealand and there are excellent tools and information for that in the New Zealand Government websites.

Language
Finnish

Pages 39
Appendices 2
Pages of Appendices 5

Keywords

New Zealand, entrepreneurship, visa, immigration, establishing a small business

Sisältö

1	Johdanto.....	5
2	Opinnäytetyön tausta ja tavoitteet	6
3	Uusi-Seelanti	7
3.1	Perustiedot	7
3.2	Historia	8
3.3	Uusi-Seelanti nykyään.....	9
4	Turismi Uudessa-Seelannissa.....	10
4.1	Matkailun talousvaikutukset ja kehitys	10
4.2	Uuden-Seelannin nähtävyydet.....	11
4.3	Tolkien-turismi	14
5	Maahanmuutto ja viisumit.....	15
5.1	Maahanmuutto	15
5.2	Viisumit	17
5.3	Työviisumit ja niiden hakeminen	18
5.4	Viisumit yrittäjiä varten.....	19
6	Yrityksen perustaminen.....	21
6.1	Yrityksen perustaminen vaiheittain.....	21
6.2	Suunnittelu ja taustatyö	22
6.3	Yritysmuodon valinta	23
6.4	Pankkitili	23
6.5	Rekisteröinnit	24
6.5.1	Yrityksen nimi ja immateriaalioikeudet.....	24
6.5.2	The Companies Office	25
6.5.3	Inland Revenue ja verotus	25
6.5.4	Tarvittavat luvat	27
6.6	Muita tärkeitä asioita	27
6.7	Huomioita työnantajalle	29
6.8	Riskit ja haasteet.....	30
7	Yhteenveto ja pohdinta.....	31
	Lähteet.....	34

Liitteet

- Liite 1   Tehtävälista yrityksen perustamiseksi Uuteen-Seelantiin
Liite 2   Lyhyt esittely Uuden-Seelannin työviisumeista

1 Johdanto

Uusi-Seelanti on Suomen näkökulmasta katsoen maapallon toisella puolella. Maa on tullut tunnetuksi viineistä, lampaista sekä henkeäsalpaavista maisemista. Oma kiinnostukseni kyseistä maata kohtaan heräsi Taru sormusten herrasta -elokuvien myötä 2000-luvun alussa. Viimeistään silloin kun pääsin käymään siellä vuonna 2013, aloin vakavasti harkitsemaan muuttamista sinne. Opinnäytetyössä käyttämäni valokuvat olen ottanut juuri kyseisellä matkalla. Tämä opinnäytetyö on tehty omia intressejä silmällä pitäen, ja lähtökohtana olen ajatellut mitä minun pitäisi tehdä, jos haluan elää ja työskennellä Uudessa-Seelannissa. Olen pohtinut myös yrittäjyyttä mahdollisena uravalintana, ja sattumoisin opiskelamani matkailuala on kasvussa Uudessa-Seelannissa.

Työssä esitellään perustietoja ja historiaa. Selvitän, millainen maa Uusi-Seelanti on nykyään. Tarkastelen myös matkailun tunnuslukuja sekä pohdin matkailun luonnetta Uudessa-Seelannissa. Lisäksi esittelen maan viisumikäytäntöjä sekä minkälaisia viisumeja tarvitaan työntekoon ja yrityksen perustamiseen.

Lopuksi kerron, mitä kaikkea vaaditaan yrityksen perustamiseen sekä mitä lupia ja todistuksia tarvitaan. Lisäksi tuon esille asioita, jotka tulisi tietää esimerkiksi verotuksesta tai muista tärkeistä asioista. Annan vinkkejä ja tietoa siitä, mistä löytyy hyödyllistä tietoa sekä mihin virastoon kannattaa olla yhteydessä. Opinnäytetyön tarkoitus ei ollut yksityiskohtaisesti ohjeistaa jokaista vaihetta, vaan tavoitteena oli antaa lukijalle selkeä kuva siitä, mitä kaikkea vaaditaan, mitä tulee ottaa huomioon ja miten lähteä etenemään kohti omaa yritystä Uudessa-Seelannissa.

2 Opinnäytetyön tausta ja tavoitteet

Tämä opinnäytetyö sai alkunsa omasta mielenkiinnostani Uutta-Seelantia ja sinne muuttamista kohtaan. Olen pohtinut yrittäjyyttä vähintäänkin mielenkiintoisena työllistymismuotona, joten päätin yhdistää nämä kaksi kiinnostavaa asiaa yhteen opinnäytetyöhön. Halusin selvittää, onnistuisiko ulkomaalaisen henkilön perustaa yritys Uuteen-Seelantiin ja mitä se vaatisi. Minua kiinnostavat etenkin lakisääteiset vaatimukset yrityksen perustamiseen eli se, mitä hakemuksia pitää lähettää ja mitä lupia pitää olla. Aiheesta ei ole aiempia opinnäytetöitä eikä suomenkielistä ohjeistusta. Uuden-Seelannin hallituksen sivuilta löytyy paljon tietoa ja neuvoja yrityksen perustamiseen sekä erilaisia verkkotyökaluja, mutta mistään ei löydy selvää ja yksinkertaista listaa vaadittavista toimenpiteistä, jotta ulkomaalainen henkilö voisi perustaa oman yrityksen Uuteen-Seelantiin.

Opinnäytetyössäni perehdyin myös matkailu- ja majoitustilastoihin sillä itseäni toimialana kiinnostaa juuri majoituspalvelut. Pysin kuitenkin pitämään opinnäytetyöni yleispätevänä eli tarkoitukseni on, että sitä voisi soveltaa kaikissa tapauksissa hyvänä pohjana ja lähtökohdana. Yrityksen perustamiseen liittyy myös hyvin paljon eri näkökulmia aina tapauksesta riippuen. Tarvittavat luvatkin riippuvat toimialasta sekä aluekohtaisista rajoitteista ja laeista.

Lopullisena päämääränäni oli, että opinnäytetyön tuotoksena minulla on yksinkertainen tehtävälista asioista, jotka pitää olla suoritettuna, jotta ulkomaalainen henkilö voi työllistää itse itsensä Uudessa-Seelannissa (liite 1). Opinnäytetyöni on tarkoitus olla enemmänkin informatiivinen ja suuntaa antava kuin yksityiskohtainen ohjeistus, joka kattaisi kaiken tiedon, sillä tiedot voivat muuttua ja kaikkien toimialojen kattaminen laajentaisi opinnäytetyöni kohtuuttoman pitkäksi. Pää tavoitteeni oli, että Uuteen-Seelantiin muutosta ja mahdollisesti yrityksenperustamisesta haaveileva henkilö saisi realistisen kuvan siitä, mitä toimenpiteitä se vaatisi sekä hyödyllisiä vinkkejä siitä, mistä lisätietoa voi etsiä ja mistä saa apua.

3 Uusi-Seelanti

3.1 Perustiedot

Uusi-Seelanti on saarivaltio Tyynenmeren lounaisosassa, noin 1 600 km Australiasta kaakkoon. Se koostuu kahdesta pääsaaresta, Pohjois- ja Eteläsaaresta (kuva 1), sekä monesta pienemmästä saaresta. Kooltaan Uusi-Seelanti on hieman Suomea pienempi; Uuden-Seelannin pinta-ala on 267 710 km², kun taas Suomen on 338 145 km². Logistisen haasteen asettavat kuitenkin Eteläsaarta halkovat Etelä-Alpit, joiden korkein kohta on 3 754 metrin korkeuteen kohoava Mount Cook, maorinimeltään Aoraki. Sijaintinsa ja tuliperäisyytensä vuoksi Uusi-Seelanti on mielenkiintoinen matkakohde ja saarilta löytyy lähes kaikkea vuonoista ja jäätiköistä sademetsiin ja vihreisiin laidunmaihin. Ilmasto on lauhkea, mutta alueittaiset erot voivat vaihdella suuresti. (The World Factbook 2016.)

Kuva 1. Uuden-Seelannin kartta (Kuva: Ontheworldmap.com).

Väkiluku on noin 4,4 miljoonaa asukasta (2016) ja heistä noin 75 % asuu Pohjoissaarella. Väestö on pääasiassa länsimaista (71,2 %) mutta maan alkuperäisväestön, maorien, kulttuuri on iso osa koko Uuden-Seelannin kulttuuria. Maoreja on noin 14,1 % väestöstä. Uuden-Seelannin pääkaupunki Wellington on myös maailman eteläisin pääkaupunki. Rahayksikkönä toimii Uuden-Seelannin dollari (NZD). Siirtomaamenneisyytensä takia valtio kuuluu Kansainliittoon ja Ison-Britannian hallitsija, kuningatar Elisabeth II, on valtiopäämies ja muodollinen hallitsija. Hänen edustajanaan toimii kenraalikuvernööri dame

Patricia Lee Reddy (28.9.2016 lähtien). Korkeinta valtaa ja parlamenttia edustaa kuitenkin pääministeri John Key (19.11.2008 lähtien). Hallitusmuodoltaan maa on parlamentaarinen demokratia ja Kansainyhteisön jäsen. (The World Factbook 2016.)

3.2 Historia

Polynesiasta saapuneet maorit asuttivat Uuden-Seelannin noin 1200 – 1300 jaa. Tämä uusi maa, maorikielellä Aotearoa eli ”pitkä valkoinen pilvi”, sai nykyisen nimensä, kun hollantilainen löytöretkeilijä Abel Tasman löysi saaret vuonna 1642 ja kutsui tätä löytämänsä maata nimellä Nieuw Zeeland. Vasta 127 vuotta myöhemmin toinen eurooppalainen saapui saarille, kun englantilainen merenkävijä James Cook kartoitti alueen 1769-1770, mille hän antoi englantilaisen nimen, New Zealand. (Wilson 2015.)

Uutta-Seelantia alettiin hajanaisesti asuttamaan 1800-luvun alusta ja Waitangin sopimuksen myötä vuonna 1840, siitä tuli Ison-Britannian siirtomaa. Waitangin sopimuksessa maoripäälliköt luovuttivat vallan Uuden-Seelannin kuvernöörille ja näin ollen Ison-Britannialle ja vastalahjaksi heille luvattiin omistusoikeus maihinsa sekä Ison-Britannian kansalaisten oikeudet. Kiistat maan omistuksesta johtivat kuitenkin sotaan maorien ja eurooppalaisten välillä 1860, päättyen vasta vuonna 1872. (Wilson 2015.)

Uusi-Seelanti antoi naisille äänioikeuden ensimmäisenä maailmassa 1893 ja vuonna 1907 siitä tuli oma itsenäinen dominionsa. Tämä korosti entisestään alueen itsehallintoa, vaikkakin vielä teknillisesti osana Britanniaa. Vuonna 1931 Ison-Britannian parlamentti allekirjoitti Westminsterin säädöksen, joka vahvisti dominioidensa autonomian. Tällä vahvistettiin Ison-Britannian sekä sen dominioiden lainsäädännöllinen tasavertaisuus, tarkoittaen, että Ison-Britannian parlamentilla ei ole valtaa dominioissa, ilman kyseisen dominion pyyntöä ja suostumusta. Vuonna 1947 Uusi-Seelanti hyväksyi virallisesti Westminsterin säädöksen. Tänä päivänä Uusi-Seelanti on parlamentaarinen demokratia ja Kansainyhteisön jäsen. (Wilson 2015.)

3.3 Uusi-Seelanti nykyään

Vuonna 2015 bruttokansantuotteesta arviolta 69 % tulee palveluista, 26,8 % teollisuudesta ja 4,1 % maanviljelystä. Pääelinkeinoja ovat maanviljely, metsäteollisuus ja puutuotteet, kalastus, teollisuus, turismi sekä erilaiset palvelut. Uuden-Seelannin tärkeimpiä vientituotteita ovat meijerituotteet, lampaanvilla, liha, viini sekä hedelmät, vihannekset ja vilja. (The World Factbook 2016.)

Maailmalla Uusi-Seelanti on tunnettu lampaista, viinistä ja upeista maisemista. Maassa on arviolta 29,6 miljoonaa lammasta (Shuttleworth 2015), mikä on kuusinkertainen määrä maan asukaslukuun nähden. Julkisuuteen maan on nostanut myös elokuvateollisuus, joka on saanut ylistystä osakseen muun muassa Taru sormusten herrasta, Hobitti sekä Piano - elokuvien myötä. Pienen maan ainutlaatuiset maisemat houkuttelevat elokuvantekijöitä ja myös maan oma elokuvateollisuus on onnistunut luomaan vahvan jalansijan markkinoilla.

Vuonna 2016 uusiseelantilaiset ovat maailman 10 onnellisimman kansan joukossa, sijalla 8, kertoo YK:n alaisen järjestön Sustainable Development Solutions Network (SDSN) :n julkaisema raportti World Happiness Report 2016 (Helliwell, Layard & Sachs. 2016). Uusi-Seelanti onkin usein uutisissa positiivisessa mielessä iloisten ihmisten ja upean luonnon ansiosta. Etäisyytensä vuoksi, Uusi-Seelanti näkyy kuitenkin Suomessa uutisissa harvoin. Maasta uutisoidaan yleensä joko maan kansainvälisen menestyksen takia tai sitten luonnonmullistuksien takia. Maa sijaitsee tuliperäisellä alueella ja maassa on aktiivisia tulivuoria ja maanjäristyksiä. Esimerkiksi yksi tuhoisimmista maanjäristyksistä sattui 2011, surmaten jopa 185 henkilöä (New Zealand Police, 2011) ja tuhoten Eteläsaaren suurimman kaupungin, Christchurchin, keskustan lähes kokonaan. Tuorein voimakas maanjäristys sattui marraskuun puolivälissä 2016, mutta tällä kertaa vältyttiin vastaavaltaiholta kuin vuonna 2011 Asia kuitenkin ylitti uutiskynnyksen myös Helsingin sanomissa. (Liimatainen, 2016.)

4 Turismi Uudessa-Seelannissa

4.1 Matkailun talousvaikutukset ja kehitys

Turismi on tärkeä osa Uuden-Seelannin taloutta ja kehitystä. Kuukausittaisessa matkailutilastoraportissaan (3/2016) Uuden-Seelannin työ- ja elinkeinoministeriö, Ministry of Business, Innovation and Employment (MBIE), kertoo matkailun tuovan maahan n. 10,6 miljardia dollaria suoria tuloja eli 4,9 % maan BKT:stä ja epäsuoria tuloja 7,9 miljardia dollaria (3,6 %). Turismi työllisti 168 012 ihmistä eli 6,9 % kokonaistyövoimasta. Raportin mukaan ulkomaiset turistit käyttivät maassa n. 11,8 miljardia dollaria, mikä on 17,4 % maan vientiansioista. Luvut ovat ajanjaksolta 03/2014 – 03/2015, kirjoitushetkellä uudempiä tietoja ei ollut saatavilla. (Ministry of Business Innovation and Employment 2016.)

Yöpymisiä Uuden-Seelannin majoitusliikkeissä oli yhteensä noin 36,5 miljoonaa yötä (01/2015 – 01/2016). Maassa vieraili 12 kuukauden ajanjaksolla (02/2015 – 02/2016) 3,2 miljoonaa ihmistä. Suurimmat ulkomaiset matkustajavirrat tulevat naapurimaasta, Australiasta (42 %). Seuraavana tulevat Kiina (11 %), USA (8 %), Yhdistynyt kuningaskunta (7 %), Japani (3 %) sekä Saksa (3 %). Näistä suurin kasvu on ollut Kiinalla, jonka matkustusmäärä Uuteen-Seelantiin on kasvanut jopa 28 % vuodessa. (Ministry of Business Innovation and Employment 2016.)

Vertailuna voidaan katsoa, että yöpymisiä Suomen majoitusliikkeissä vuonna 2015 tuli 5,5 miljoonaa yötä (Visit Finland), mikä on paljon vähemmän kuin Uuden-Seelannin vastaava luku. Kuitenkin matkailijamäärä ulkomailta Suomeen vuonna 2012 oli 7,6 miljoonaa matkailijaa (Tilastokeskus 2013), kun taas Uuden-Seelannin ulkomaalaisten matkailijoiden määrä vuonna 2015 oli 3,2 miljoonaa. Tätä tilastollista eroa voidaan selittää Uuden-Seelannin syrjäisellä sijainnilla. Vaikka Uuteen-Seelantiin tulee vähemmän matkailijoita, he viettävät maassa pidemmän ajan kuin Suomeen tulevat matkailijat. Tämä tarkoittaa myös enemmän matkailutuloja, vaikkakin maan syrjäinen sijainti saattaa vaikuttaa myös ihmisten päätöksiin matkakohteen suhteen. Tietenkään näitä tilastoja ei voi verrata suoraan, sillä Suomessa on lopetettu rajahaastattelututkimuksen tekeminen, joten tilastoja ei päivitetä vuoden 2012 jälkeen ja ainoa ajankohtainen mittari Suomeen kohdistuvassa

matkailussa on majoitusvuorokaudet. Tästä saa kuitenkin jonkinlaisen kuvan Uuden-Seelannin matkailun volyyymistä sekä luonteesta.

Uuteen-Seelantiin kohdistuvan matkailun uskotaan kasvavan. MBIE ennustaa raportissaan matkailun kasvavan vuosina 2015–2021. Ulkomaalaisten matkustajien määrän uskotaan nousevan 3,8 miljoonaan, jolloin vuosittaista kasvua olisi 4 %. Vuonna 2021 ulkomaisten markkinoiden uskotaan pysyvän samoina. Kärkipäässä on Australia, jota seuraavat Kiina, USA, Yhdistynyt kuningaskunta, Japani sekä Saksa (Ministry of Business Innovation and Employment 2016). Listan kolme ensimmäistä valtiota selittyvät Uuden-Seelannin maantieteellisellä sijainnilla (kuva 2), kun taas Euroopan maista kyseessä on kaksi suurta taloutta ja matkailumaata. Lisäksi brittejä houkuttelee Uuden-Seelannin kulttuurillinen samankaltaisuus, vaikka ympäristö on täysin erilainen kuin se, johon he ovat tottuneet.

Kuva 2. Lentoajat Uudesta-Seelannista, kartta (Kuva: Tourism New Zealand 2016).

4.2 Uuden-Seelannin nähtävyydet

Uusi-Seelanti on ensisijaisesti luontomatkailumaata. Upea luonto ja henkeäsalpaavat maisemat houkuttelevat turisteja vuosi vuodelta. Luonnon monipuolisuus ja puhtaus ovat maan tärkeimpiä vetovoimatekijöitä. Yhden matkan aikana ihmiset voivat nähdä jäätiköitä, vuoristoa, vuonoja (kuva 4), sademetsiä tai upeita hiekkarantoja ja kirkkaita vesiä (kuva 3). Ihmiset voivat leiriytyä monilla leirintäalueilla ja vaeltaa luonnonpuistoissa pitkin valtion huoltamia patikointipolkuja. (Tourism New Zealand 2016.)

Kuva 3. Lake Tekapo (Kuva: Simo Sveholm).

Kuva 4. Milford Sound (Kuva: Simo Sveholm).

Myös maaseutumatkailu on yksi vaihtoehto lomailijalle. Uudesta-Seelannista tulee paljon arvostettuja viinejä, ja osa viinitiloista on avoinna yleisölle. Matkailija pääsee tutustumaan viinin valmistukseen sekä maistelemaan valmista lopputuotetta. Esimerkiksi Marlborough'n alueella, Eteläsaaren kärjessä, on useita viinitiloja, joita kierrellen voi helposti viettää viikonlopun (Marlborough Wine Tours 2016). Viinin lisäksi Uusi-Seelanti on kuuluisa tietenkin lampaistaan. Lammasnäytökset ja tilat ovat viihdyttäviä ja näkemisen arvoisia. (New Zealand Tourism Guide 2016).

Hämmästyttävien maisemien lisäksi, Uusi-Seelanti on kuuluisa myös ainutlaatuisista eläinlajeistaan. Maa on etenkin koti harvinaisille lintulajeille, joita ei tavata missään muualla. Näistä kuuluisin lienee kiivi, joka on Uuden-Seelannin kansallistunnus. Nimitystä kiivi käytetään myös paikallisista asukkaista. Uudesta-Seelannista löytyy myös maailman ainoa alppipapukaija Kea (kuva 6). Se elää Eteläsaaren vuoristoalueilla (kuva 5). Uuden-Seelannin kasvi- ja eläinlajistoa pyritään suojelemaan tiukoilla määräyksillä sekä luonnonsuojelualueilla. (Tourism New Zealand 2016).

Kuva 5. Etelä-Alpit (Kuva: Simo Sveholm).

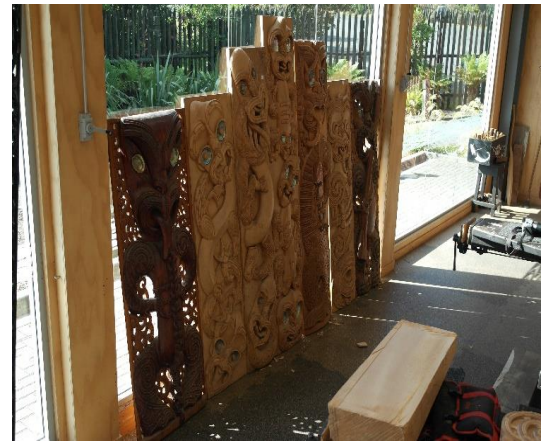

Kuva 6. Kea (Kuva: Simo Sveholm).

Tärkeä osa Uuden-Seelannin matkailuimagoa on alkuperäiskansa maorit. Heidän kielensä ja mytologiansa värittää maan muuten länsimaista kulttuuria. Maori-kulttuurin vaikutuksen huomaa katukuvassa muun muassa kielen osalta. Maori on yksi virallisista kielistä englannin ja viittomakielen ohella. Maoriperinteeseen kuuluvat puukaiverrukset, jotka näkyvät etenkin heidän perinteisissä rakennuksissaan (kuva 7) sekä puuveistoksissa (kuva 8), jotka ovat suosittuja matkamuistoja. Maorikulttuuri näkyy myös maan suosituimmassa urheilulajissa rugbyssä, sillä Uuden-Seelannin maajoukkue All Blacks esittää perinteisen haka-tanssin otteluidensa alussa (All Blacks 2016). Turisteille maorikulttuuri on eksoottinen elämys ja haka-esitykset sekä maorikulttuurikeskukset, kuten esimerkiksi Rotorualla sijaitseva Te Puia, ovat suosittuja turistikohdeita (Te Puia 2016).

Kuva 7. Perinteinen maorien kokoontumistalo, Te Puia -keskuksessa (Kuva: Simo Sveholm).

Kuva 8. Maori-puukaiverruksia (Kuva: Simo Sveholm).

Uuden-Seelannin kaupunkimatkailun moninaisuudesta voidaan mainita hyvinä esimerkeinä muun muassa Wellington, Auckland ja Queenstown. Wellington on pääkaupunki sekä hallinnollinen keskus. Matkailun kannalta kaupungin suurimmat vetovoimat ovat elokuvastudiot sekä lähistöltä löytyvät luontokohteet. Pohjoissaaren kärjessä sijaitseva Auckland on miljoonakaupunki, josta löytyy eteläisen pallonpuoliskon korkein rakennus Sky Tower sekä loistavat viihde- ja ostosmahdollisuudet. Pienimpänä näistä kolmesta on Queenstown, jota on nimitetty maailman extreme-urheilun pääkaupungiksi. Sieltä löytyy vuoristoa ja laskettelukeskuksia sekä hyvät mahdollisuudet laskuvarjohyppyyn ja vesiuurheiluun. Lähistöltä löytyy myös paljon elokuvista tuttuja kuvauspaikkoja sekä maailman ensimmäinen kaupallinen benji-hyppypaikka. (New Zealand Tourism Guide 2016.)

4.3 Tolkien-turismi

Tolkien-turismilla tarkoitetaan englantilaisen kirjailijan J.R.R. Tolkienin luomaan fantasiakirjallisuuteen ja etenkin hänen kirjojensa pohjalta tehtyihin elokuvaan pohjautuvaa turismia. Uusiseelantilainen ohjaaja Peter Jackson loi Tolkienin kirjojen pohjalta vuosina 2001-2003 ensi-iltansa saaneen Taru Sormusten Herrasta -elokuvatrilogian. Jackson kuvasi paljon ulkoilmassa ja näin hänen kotimaansa ainutlaatuinen luonto ja upeat maisemat tallentuivat filmille Keski-Maan tapahtumapaikkoina. Elokuvien valtaisa suosio ja levitys toimivat samalla mainontana Uudelle-Seelannille, lisäten maan tunnettuutta ja houkuttelevuutta maailmalla. (Manhire 2012; Tourism New Zealand 2016.)

Uuden-Seelannin ja Keski-Maan nosti uudelleen pinnalle vuosina 2012 – 2014 ensi-iltansa saanut Hobitti-trilogia, joka pohjautuu J. R. R. Tolkienin kirjaan Hobitti – eli sinne ja takaisin (1937). Elokuvan ohjasi tässä välissä ritariarvon saanut, myös Taru Sormusten Herrasta -trilogian ohjannut, Sir Peter Jackson. Aiempien elokuvien tuoman menestyksen myötä, uuden trilogian ensimmäinen osa Hobitti – Odottamaton matka oli jo kauan odotettu menestys. (Manhire 2012; Tourism New Zealand 2016.) Trilogian viimeinen osa päätti saagan, olemalla todennäköisesti viimeinen Keski-Maahan sijoittuva elokuva. Ohjaaja Sir Peter Jackson on sanonut haastattelussa, ettei tällä hetkellä voida tehdä enempää Tolkienin kirjallisuuteen pohjautuvia elokuvia (Suskind 2014). Pääsyy on, ettei kirjailija J. R. R. Tolkienin perikunta aio myydä elokuva-oroikeuksia muihin kirjoihin. Toki joskus tulevaisuudessa tilanne saattaa muuttua, ja voidaan tehdä uusia Keski-Maahan sijoittuvia elokuvia, mutta todennäköisyys, että Jackson ohjaisi vielä sellaisen, on pieni.

Molempien trilogioiden suosion takia, lienee turvallista olettaa, että Tolkien-turismi jatkaa menestystään Uudessa-Seelannissa vielä pitkään. Kuitenkin maisemat ovat upeat, vaikkei elokuvien ihailija olisikaan. Ihmiset halusivat päästä kokemaan elokuvien upeat maisemat paikan päällä tai vierailemaan Keski-Maassa. Vielä 15 vuotta elokuvien julkaisun jälkeen, järjestetään retkiä elokuvien kuvauspaikoille, joissa ihmiset pääsevät ihastelemaan elokuvista tuttuja maisemia ja ottamaan itsestään kuvia elokuvista tutun rekvisiitan kanssa. Nykyään luonnontilaan palautettujen kuvauspaikkojen lisäksi tärkeitä Taru sormusten herrasta -kohteita ovat Wellingtonin elokuvastudiot ja naapurissa olevan erikoistehosteista vastaavan Weta Workshopin tilat sekä Pohjoissaarella, muutaman tunnin matkan päässä Aucklandista, sijaitseva Hobittila. Hobittila on ainutlaatuinen elokuvien

kuvauspaikkana toiminut kohde. Se rakennettiin maatilalle Matamatan kaupungissa Taru Sormusten Herrasta -trilogiaa varten ja purettiin kuvausten loputtua. Lavasteet kuitenkin rakennettiin uudelleen Hobitti-trilogiaa varten, tällä kertaa pysyvistä rakennustarpeista ja paikka toimii nykyään vilkkaana nähtävyytenä ja näkymä on kuin suoraan valkokankaalta, pienintä yksityiskohtaa myöten. (Tourism New Zealand 2016; The Hobbiton Movie Set Tours 2016.)

Kuva 9. Hobbiton movie set, Matamata (Kuva: Simo Sveholm).

5 Maahanmuutto ja viisumit

5.1 Maahanmuutto

Uusi-Seelanti on Australian ohella tunnettu tiukoista maahantuonti- ja tullimääräyksistään, eikä maahanmuuttokaan ole aivan yhtä helppoa kuin esimerkiksi Euroopan unionin sisällä. Viisumeista ja maahanmuuttoasioista vastaa Uuden-Seelannin maahanmuuttovirasto, Immigration New Zealand, joka toimii maan työ- ja elinkeinoministeriön, Ministry of Business, Innovation and Employment, alaisena virastona. Sen tarkoitus on edistää rajaturvallisuutta sekä helpottaa maahanmuuttoa. Immigration New Zealand myös avustaa maahanmuuttajia asettumaan aloilleen ja tekemään Uudesta-Seelannista kotinsa. (Immigration New Zealand 2016.)

Uuteen-Seelantiin selvästi halutaan osaavia henkilöitä. Perehtyessäni Immigration New Zealandin internetsivustoihin huomasin, että työviisumin ja etenkin pysyvän oleskeluluvan maahan saa paljon helpommin korkeasti koulutettu tai erikoisosaamista omaava henkilö. Maahanmuuttoviraston nettisivuilta löytyy listat ammattiteistä ja viroista, joissa on pulaa tekijöistä. Jos viisumia hakevalla henkilöllä on ammattia vastaava koulutus sekä työkokemusta, voi hän saada viisumin helposti ja pitkäksi aikaa. Virastolla on erikseen listat pitkäaikaista tarvetta sekä välitöntä tarvetta varten (kuvat 10 ja 11). Tällöin viisumi yleensä myönnetään kuitenkin vain yhteen työpaikkaan ja työpaikan vaihtuessa, tulee myös uudelleen hakea viisumia. (Immigration New Zealand 2016.)

Viisumeja on monia erilaisia, riippuen aina matkan tarkoituksesta ja kestosta, eikä niitä myönnetä kevein perustein. Maahantulon yhteydessä halutaan varmistaa, että tulija selviää kyseisen ajan rahallisesti eli hänellä täytyy olla tarpeeksi rahaa elämään maassa. Maahanmuuttoviranomaiset ovat lisäksi hyvin tarkkoja matkan tarkoituksesta ja tiukoilla rajoituksilla pyritään estämään veronkierto sekä mahdollinen haitallinen sekä rikollinen toiminta. (Immigration New Zealand 2016.)

Immediate Skill Shortage List			
This is the revised Immediate Skill Shortage List, effective from 30 May 2016.			
Occupational Group	Occupation and ANZSCO number	Required standard for work visa applicants with an offer of employment Qualifications must be comparable to the standard of the New Zealand qualification listed. Also see Note 1 at the end of this list.	Regions
Agriculture and Forestry	Apiarist (121311)	New Zealand Certificate in Apiculture (NZCF Level 4) AND a minimum of two years' relevant post-qualification work experience in a commercial environment OR a minimum of five years' work experience as an apiarist in a commercial environment	All regions
Agriculture and Forestry	Arborist (36212)	One of the following qualifications: - Diploma in Arboriculture (NZCF Level 6) - National Certificate in Horticulture (Arboriculture) (NZCF Level 4) - Certificate in Arboriculture (NZCF Level 4) - New Zealand Certificate in Horticulture Services (NZCF Level 4) (Relevant strand is Arboriculture) AND a minimum of two years' relevant post-qualification work experience	All regions
Agriculture and Forestry	Beef Cattle Farmer (Farm Manager) (121312), Dairy Cattle Farmer (Farm Manager) (121313)	One of the following qualifications: - National Certificate in Agriculture (NZCF Level 4) (Relevant strands are Beef Cattle Farming or Dairy Farming) - New Zealand Certificate in Agriculture (NZCF Level 4) (Relevant strands are Dairy Farming or Livestock Farming) - National Certificate in Agriculture (Production Management) (NZCF Level 4 or 5) (Relevant strands are Cattle Farming or Dairy Farming) - New Zealand Certificate in Primary Industry Production Management (NZCF Level 5) (Relevant strand is Livestock Production) - Diploma in Agriculture (NZCF Level 5) - Diploma in Farm Management (NZCF Level 6) AND a minimum of three years' relevant work experience	All regions

Immediate Skill Shortage List – May 2016 - 1

Kuva 10. Kuvakaappaus Immediate Skill Shortage -listasta (Lista: Immigration New Zealand 2016).

Long Term Skill Shortage List			
This is the revised Long Term Skill Shortage List, effective from 11 April 2016.			
Occupational Group	Occupation	Long Term Skill Shortage List Requirements Qualifications must be comparable to the standard of the New Zealand qualification listed. Also see Note 1 at the end of this list.	Bonus point requirements In order to claim bonus points for qualifications in an area of absolute skill shortage under the Skilled Migrant Category, applicants must meet the following specifications.
Agriculture and Forestry	Forest Scientist (23413)	One of the following qualifications: - Bachelor of Engineering (Honours) (Forest Engineering) (NZCF Level 6) - Bachelor of Forestry Science (NZCF Level 7) - Bachelor of Forestry Science with Honours (NZCF Level 8)	One of the following qualifications: - Bachelor of Engineering (Honours) (Forest Engineering) (NZCF Level 6) - Bachelor of Forestry Science (NZCF Level 7) - Bachelor of Forestry Science with Honours (NZCF Level 8)
Construction	Construction Project Manager (Roading and Infrastructure) (121314)	One of the following: - Bachelor of Engineering with Honours (Civil Engineering) (NZCF Level 8) - Bachelor of Construction (Construction Management) (NZCF Level 7) - Bachelor of Engineering Technology (Highways Engineering) (NZCF Level 7) - Bachelor of Engineering Technology (Civil Engineering) (NZCF Level 7) - Graduate Diploma in Construction Project Management (NZCF Level 7) - Graduate Diploma in Engineering (Highways) (NZCF Level 7) - Diploma of Engineering (Civil) (NZCF Level 6) - National Diploma in Construction Management (NZCF Level 6) - New Zealand Diploma in Engineering (Civil) (NZCF Level 6) - New Zealand Diploma in Engineering (Civil Engineering) (NZCF Level 6) - Diploma in Engineering Technology (Highways) (NZCF Level 6) - A Washington Accord or a Sydney Accord accredited undergraduate (initial) engineering degree in Civil Engineering (listed - see Note 3) - A qualification at NZCF Level 7 or higher, with a letter from IPENZ certifying that the degree and any further learning meet the benchmark requirements towards Chartered Professional Engineer professional status in New Zealand in the field of civil engineering - NZ registration in the field of civil engineering as a Chartered Professional Engineer or an Engineering Technologist by the Institution of Professional Engineers New Zealand AND a minimum of five years' relevant post-qualification work experience	One of the following: - Bachelor of Engineering with Honours (Civil Engineering) (NZCF Level 8) - Bachelor of Construction (Construction Management) (NZCF Level 7) - Bachelor of Engineering Technology (Highways Engineering) (NZCF Level 7) - Bachelor of Engineering Technology (Civil Engineering) (NZCF Level 7) - Graduate Diploma in Construction Project Management (NZCF Level 7) - Graduate Diploma in Engineering (Highways) (NZCF Level 7) - Diploma of Engineering (Civil) (NZCF Level 6) - National Diploma in Construction Management (NZCF Level 6) - New Zealand Diploma in Engineering (Civil) (NZCF Level 6) - New Zealand Diploma in Engineering (Civil Engineering) (NZCF Level 6) - Diploma in Engineering Technology (Highways) (NZCF Level 6) - A Washington Accord or a Sydney Accord accredited undergraduate (initial) engineering degree in Civil Engineering (listed - see Note 3) - A qualification at NZCF Level 7 or higher, with a letter from IPENZ certifying that the degree and any further learning meet the benchmark requirements towards Chartered Professional Engineer professional status in New Zealand in the field of civil engineering - NZ registration in the field of civil engineering as a Chartered Professional Engineer or an Engineering Technologist by the Institution of Professional Engineers New Zealand AND a minimum of five years' relevant post-qualification work experience

Kuva 11. Kuvakaappaus Long Term Skill Shortage -listasta (Lista: Immigration New Zealand 2016).

5.2 Viisumit

Uuteen-Seelantiin matkaaville on tarjolla kymmeniä eri viisumeja, riippuen matkustajan iästä, kotimaasta, matkan tarkoituksesta ja kestosta. Esimerkiksi matkustamiseen, opiskeluun, työntekoon, maahanmuuttoon tai yrityksen perustamiseen on tarjolla monia eri viisumivaihtoehtoja.

Viisumin saadakseen, matkustajan on täytettävä kyseisen viisumin vaatimat kriteerit. Joissain tapauksissa viisumia ei välttämättä myönnetä. Hylkäyksen syynä voi olla jokin seuraavista: viisumin kriteerit eivät täyty, hakemus on virheellinen, matkustaja on tuomittu vakavasta rikoksesta (tässä tapauksessa yli 5 vuoden vankilatuomioon elämänsä aikana tai yli 12 kk vankilatuomioon viim. 10 vuoden aikana), hänet on karkotettu toisesta maasta tai hänellä on yhteyksiä terrorismiin tai järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Hakemuksen hylkäyssyyksi voi myös riittää, jos maahanmuuttovirkailijalla on syytä epäillä vilpillistä hakemusta. (Immigration New Zealand 2016.)

Yleisin viisumi on matkustajaviisumi (Visitor Visa) ja sitä tulee hakea ennen Uuteen-Seelantiin matkustamista. Matkustajan ei kuitenkaan tarvitse hakea matkustajaviisumia ennakkoon, jos hän on Uuden-Seelannin tai Australian kansalainen, hänellä on jokin toinen viisumi, joka oikeuttaa matkustamisen maahan, tai jos matkustajan kotimaa kuuluu poikkeuslistalle. Muun muassa Suomi ja muut pohjoismaat ovat tällä listalla. Niille, joiden ei tarvitse hakea viisumia etukäteen, myönnetään viisumi maahantulon yhteydessä, jos matkustaja täyttää viisumin vaatimat kriteerit muun muassa terveyden ja matkan tarkoituksen osalta. Matkustajaviisumilla saa oleskella maassa maksimissaan 3 kuukautta. (Immigration New Zealand 2016.)

Haettava viisumi kannattaa valita tarkasti. Voidakseen asua maassa pysyvästi, henkilöllä täytyy olla pysyvään oleskeluun oikeuttava viisumi (Resident Visa). Sitä ei yleensä myönnetä suoraan, vaan tarkoitus on, että hakija aloittaa jollain määräaikaisella viisumilla ja etenee kohti pysyvää oleskelulupaa. Joillain viisumeilla luvan saaminen on nopeampaa ja helpompaa kuin toisilla. Esimerkiksi Skilled Migrant -viisumilla saa oleskeluluvan saman tien. Käytössä oleva viisumi myös määrittää, mihin valtion maksamiin etuuksiin henkilö on oikeutettu. Lisätietoa opiskeluun ja matkailuun liittyvistä sekä muista viisumeista saa Uuden-Seelannin maahanmuuttosivustoilta. (Immigration New Zealand

2016.) Opinnäytetyön liitteistä löytyy myös lyhyet esittelyt erilaisista työviisumeista (liite 2).

5.3 Työviisumit ja niiden hakeminen

Työntekoon Uudessa-Seelannissa vaaditaan työviisumi. Niitä on monenlaisia, riippuen työn luonteesta ja kestosta. Suurin osa työviisumeista edellyttää, että sinulla on jokin erikoisosaaminen, pätevyys ja työkokemusta. Toiset viisumit vaativat myös voimassaolevan työtarjouksen, mutta Uuteen-Seelantiin on myös mahdollista tulla etsimään töitä. Viisumien hakeminen sujuu nopeinten Uuden-Seelannin maahanmuuttoviraston internetsivuilta ja sieltä löytyy tarkat ohjeet siitä, kuinka viisumia haetaan ja mitä viisumeja on tarjolla sekä tarkat tiedot vaatimuksista ja myöntämisperusteista. Käytössä on myös kätevä hakutyökalu, jolla selviää nopeasti, mihin viisumiin hakija on oikeutettu sekä lisätietoja aiheesta. Viisumien hakeminen on Suomen kansalaisille ilmaista. Työviisumi ei oikeuta yrityksen perustamiseen, vaan sitä varten on oma viisuminsa (Entrepreneur Visa), jonka hakeminen on myös maksutonta. (Immigration New Zealand 2016.)

Riippuen viisumista, matkustamista saattaa olla rajoitettu vain maahan saapumiseen ja maasta poistumiseen. Jos viisumin omaava henkilö haluaa vieraillla naapurimaissa viisumin voimassaolon aikana, voi hän hakea erikseen lupaa, joka sallii useamman maahan-tulon samalla viisumilla (Multiple Entry). Perheen kanssa liikkussa tulee huomioda viisumikohtaiset rajoitukset. Joihinkin viisumeihin voi liittää myös puolison tai alaikäiset lapset, jolloin hekin pääsevät maahan samalla viisumilla kuin hakija. Usein lyhytaikaisissa viisumeissa perheenjäseniä ei voi liittää samaan hakemukseen, mutta he voivat hakea viisumia jonkun toisen viisumin perusteella, esimerkiksi työviisumin omaavan henkilön puoliso voi hakea Partner of a Worker -viisumia. Viisumi täytyy täyttää tarkasti ja siinä kysytään asioita henkilötiedoista terveyteen ja taustoihin (katso kuvat 12 ja 13). (Immigration New Zealand 2016.)

OFFICE USE ONLY | Client no. | Date received: / / | Application no.

What type of work visa are you applying for?

Visas based on employment

Essential Skills Religious Worker
 Other (specify) _____

Work to Residence: Accredited Employer
 Work to Residence: Arts Culture and Sports
 Work to Residence: Long Term Skill Shortage List
 Approved in Principle
 Specific Purpose or Event
 Primary Sector Trainees
 Free Trade Agreement special work
 Work exchange
 Foreign crew of fishing vessels

Visas based on qualifications gained in New Zealand

Post-study work visa - open
 Post-study work visa - employer assisted

Visas based on humanitarian reasons

Refugee or protection status claimant
 Other (specify) _____

Section A Personal details

For more information about the questions in this section, see 'Completing Section A: Personal details' in the Work Visa Guide.

Attach two colour passport-size photographs of yourself here. The photographs must be less than six months old. Write your full name on the back of both photographs.

A1 Name as shown in passport:

Family/last name _____
 Given/first name(s) _____

A2 Preferred title: Mr Mrs Ms Miss Dr
 Other (specify) _____

A3 Other names you are known by or have ever been known by _____

A4 Gender: Male Female **A5** Date of birth [DD][MM][YYYY]

A6 Town/city of birth _____

A7 Country of birth _____

A8 Passport details

Number _____
 Country _____ Expiry date [DD][MM][YYYY]

Kuva 12. Kuvakaappaus työviisumiha-
kemuksesta (Hakemus: Immigration
New Zealand 2016a).

Section C Your health

For more information about the questions in this section, see 'Completing Section C: Your health' in the Work Visa Guide.

C1 Do you have tuberculosis (TB)? Yes No

C2 Do you have any medical condition that requires, or may require, one of the following during your stay in New Zealand?

• Renal dialysis Yes No
 • Hospital care Yes No
 • Residential care Yes No
 Residential care is defined as in-patient care for people with psychiatric, sensory or intellectual disabilities or live-in facilities for the aged.

C3 If you have answered Yes to any of the questions in **C2** and **C4**, provide details.
 _____

C4 Are you pregnant?
 Yes. Date you are due to give birth [DD][MM][YYYY] to [DD][MM][YY]
 No. Go to **C5**

C5 If you intend to give birth in New Zealand, please indicate how the cost of maternity health services will be paid for and provide the relevant evidence.

Not applicable as I do not intend to give birth in New Zealand.
 I am, or will be eligible for publicly-funded maternity health services and have provided evidence of my eligibility.
 I will cover the cost myself and have attached copies (not originals) that I have at least NZ\$9000 of funds available.
 My sponsor has guaranteed to cover the cost and I have attached a completed Sponsorship Form for Temporary Entry (INZ 1025).

Medical certificates you must provide

C6 Will you be in New Zealand for more than six months in total?
 No. You do not have to provide a chest X-ray certificate or a medical certificate. Go to Section D: Your character.
 Yes. You may have to provide a chest X-ray certificate and a medical certificate if indicated at **C7**.

C7 How long do you intend to stay in New Zealand? If you are in New Zealand, this includes time you have already spent here.
 More than six months but not more than 12 months. You must provide a Chest X-ray certificate (INZ 1093) if you are from _____

Kuva 13. Kuvakaappaus työviisumiha-
kemuksesta (Hakemus: Immigration
New Zealand 2016b).

5.4 Viisumit yrittäjiä varten

Voidakseen asua maassa ja perustaa siellä yrityksen, ulkomaalaisella henkilöllä täytyy olla viisumi, joka oikeuttaa yrityksen perustamisen. Tavallisella työviisumilla ei lain mukaan voi perustaa yritystä, vaan siihen vaaditaan yrittäjäviisumi (Entrepreneur Work Visa), jonka myöntämisperusteet ovat paljon tiukemmat (kuvat 14 ja 15). Tällä halutaan varmistaa, että omasta yrityksestä haaveilevat ulkomaalaiset ovat varautuneet yrittämiseen liittyviin riskeihin ja että heillä on kunnon suunnitelmat valmiina. Näin myös ehkäistään maahantuloa väärin perustein. (Immigration New Zealand 2016.)

Yrittäjäviisumilla (Entrepreneur Work Visa) voi perustaa oman yrityksen sekä työllistää itsensä jopa 3 vuodeksi. Hakuvaiheessa hakijan tulee toimittaa Uuden-Seelannin maahanmuuttovirastoon yrityksen toimintasuunnitelma ja todistaa, että hakijalla on vähintään 100 000 dollaria (NZD) sijoitettavissa yritykseen. Lisäksi hänen tulisi saada vähintään 120 pistettä maahanmuuttoviraston käyttämässä testissä, jossa pisteyttämällä tarkastellaan, voidaanko viisumi myöntää annettujen tietojen perusteella. Jos viisumi myönnetään, hakija pystyy työllistämään itsensä ostamalla tai perustamalla oman yrityksen. (Immigration New Zealand 2016.)

Viisumi myönnetään aluksi 12 kuukaudeksi, jonka aikana yritys pitää saada aluilleen. Sen jälkeen viisumia jatketaan 24 kuukaudeksi, kun hakija on todistanut, että yritys on toiminnassa. Helpotuksia viisumin hakuun voidaan myöntää muun muassa tieteen sekä tieto- ja viestintätekniikan alalle perustettavien, korkeaa innovaatiotasoa osoittavien tai ulkomaanvientiin tähtäävien yritysten kohdalla, luopumalla vaatimuksesta vähintään 100 000 dollarin alkupääomaan. Viisumia ei kuitenkaan voida myöntää, jos hakija on aiemmin syyllistynyt petokseen, talousrikokseen tai on ollut osallisena konkurssiin menneessä yrityksessä viimeisen viiden vuoden aikana. Kun viisumissa myönnetty aika on kulunut, voi samaa viisumia hakea uudestaan, jolloin se voidaan myöntää taas kolmeksi vuodeksi. Yrittäjä voi myös hakea Resident-kategorian viisumia, joka oikeuttaisi pysyvään oleskelulupaan. (Immigration New Zealand 2016.)

Jos yrittäjä haluaa muuttaa maahan pysyvästi, hän tarvitsee Resident-kategorian viisumin. Pysyvää yrittäjäviisumia (Entrepreneur Resident Visa) voi hakea kahdella eri perusteella. Ensimmäinen vaihtoehto on, että yrittäjä on perustanut tai ostanut yrityksen ja työllistänyt sillä itsensä vähintään kahden vuoden ajan. Kyseisen yrityksen täytyy myös hyödyttää Uutta-Seelantia ja sen asukkaita. Toinen vaihtoehto on, että yrittäjä on perustanut tai ostanut yrityksen, sijoittanut siihen vähintään 500 000 dollaria sekä luonut vähintään kolme täysaikaista työpaikkaa paikallisille. Tässä tapauksessa pysyvää viisumia voi hakea jo kuuden kuukauden jälkeen yrityksen perustamisesta. Jos pysyvä yrittäjäviisumi myönnetään, oikeuttaa se asumaan maassa toistaiseksi, ilman aikarajaa sekä työllistämään itsensä ja muita henkilöitä. (Immigration New Zealand 2016; New Zealand Now 2016.)

Ulkomaalaiselle henkilölle vaihtoehtona yrityksen perustamiseen voi olla myös kansalaisuuden hakeminen. Tässä tapauksessa hänellä tulee kuitenkin jo olla Resident-kategorian viisumi, joka oikeuttaa pysyvään oleskeluun maassa. Uuden-Seelannin kansalaisuutta voi hakea, jos kyseinen henkilö on asunut maassa yli viisi vuotta Resident-kategorian viisumilla, hän aikoo jäädä maahan, puhuu hyvää englantia ja on moitteeton henkilö (tämä viimeinen tarkoittaa, että esimerkiksi liikennerikkeetkin saattavat vaikuttaa hakemukseen). Kansalaisuuden hakeminen on maksullista. Uusi-Seelanti hyväksyy kaksoiskansalaisuuden, joten jos hakijan kotimaa on myös hyväksynyt tämän, voi hänellä olla molempien maiden kansalaisuus. Uuden-Seelannin kansalaisena ulkomailta muuttaneella henkilöllä on samat oikeudet kuin maassa syntyneellä, koskien myös yrityksen perustamista. (The Department of Internal Affairs 2016; New Zealand Now 2016.)

OFFICE USE ONLY | Client no.: | Date received: / / | Application no.: INZ 1222

November 2016

Entrepreneur Work Visa Application

Application for an Entrepreneur Work Visa

Use the guide to help you complete the application form

Read the *Entrepreneur Work Visa Guide (INZ 1222)* before you complete this application form. The guide contains helpful information about how to complete the application form. When you have completed the form, use the checklist at the end to make sure you have sent all the documents and information we need.

The Entrepreneur Work Visa has a number of requirements. Among other requirements, you must demonstrate a minimum capital investment, submit a detailed business plan and be able to claim at least 120 points in the Points Scale at Section N of this form. Check the Points Scale before you begin, to ensure that you will meet the minimum points requirement.

We will process your application only when we receive all the information and documents we need. If you do not send all the required information, we will return your application.

Immigration Advisers Licensing Act 2007
Under the Immigration Advisers Licensing Act 2007 it is an offence to provide immigration advice without being licensed or exempt. If your immigration adviser is not licensed when they should be, INZ will return your application. For more information and to view the register of licensed advisers, go to the Immigration Advisers Authority website www.iaa.govt.nz or email info@iaa.govt.nz.

Lawyers provide immigration advice and are exempt from licensing under the Immigration Advisers Licensing Act 2007. For more information and to view the register of immigration lawyers, go to the New Zealand Law Society website www.lawsociety.org.nz.

When filling in this form, please write clearly in English using CAPITAL LETTERS.
All documents provided in support of your application must be originals or certified copies.

Section A Principal applicant's personal details
All principal applicants must complete this section.

Attach two passport-size photographs of yourself here. The photographs must be less than six months old. Write your full name on the back of each photograph.

A1 For more information about the questions in this section, see "Completing Section A: Principal applicant's personal details" in the *Entrepreneur Work Visa Guide*.

Name as shown in passport
Family/last name: _____
Given/first name(s): _____

A2 Preferred title: Mr Mrs Ms Miss Dr other (specify) _____

Kuva 14. Kuvakaappaus yrittäjäviiisumi-hakemuksesta (Hakemus: Immigration New Zealand 2016a).

When filling in this form, please write clearly using CAPITAL LETTERS.

Points for benefit to New Zealand

N5 If you are claiming points here, mark the points that you are claiming in the right hand column. You can claim points in up to two of these categories:

New Full Time Employment Creation	Potential Points	Points claimed
10+ new full time positions for New Zealand citizens or residents	80	☐
5 or more new full time positions for New Zealand citizens or residents	50	☐
3 or more new full time positions for New Zealand citizens or residents	20	☐
2 new full time positions for New Zealand citizens or residents	10	☐
1 new full time position for a New Zealand citizen or resident.	10	☐
Points for approved export businesses (based on a credible business plan)		
\$200,000+ turn over a year	80	☐
\$750,000+ turn over a year	60	☐
\$500,000+ turn over a year	40	☐
\$400,000+ turn over a year	30	☐
\$300,000+ turn over a year	20	☐
\$200,000+ turn over a year	10	☐
Points for unique or new products or services to New Zealand		
A credible business proposal that provides unique or new products/services to New Zealand, or to a particular region, not currently being provided by existing businesses in New Zealand.	20	☐

N6 If you have claimed points for new full time jobs for New Zealand citizens or residents, provide details of the number of new jobs, in addition to current staff listed at **N2**:

Number of new positions that will be created:

Full time permanent employees	Part time permanent employees	Employed in contract roles	Employed on casual contracts	Total number of new employees
_____	_____	_____	_____	_____

Explain why your business will need these new roles and outline main responsibilities of these roles:
_____
_____

N6 If you have claimed points for export turnover, explain how you expect to reach this goal, your export markets and products you will export. Outline any certification, registration or distribution rights or licenses you will need to export your goods, and what you have done to obtain them:
_____
_____

Kuva 15. Kuvakaappaus yrittäjäviiisumi-hakemuksesta (Hakemus: Immigration New Zealand 2016b).

6 Yrityksen perustaminen

6.1 Yrityksen perustaminen vaiheittain

Maailman pankin julkaiseman tutkimuksen mukaan, 190 maan joukosta, yrityksen perustaminen oli helpointa juuri Uudessa-Seelannissa vuonna 2015. Samassa vertailussa Suomi jäi sijalle 13. Lisäksi Uuden-Seelannin katsottiin olevan maailman toiseksi parhain paikka käydä kauppaa. (The World Bank 2015.) Tämä on vain yksi syistä jotka houkuttelevat paikallisia yrityksen oman perustamiseen sekä ulkomaisia yrityksiä Uuteen-Seelantiin. Kulttuurierotkaan eivät ole kovin suuret, joten länsimaisten ihmisen on helppo jäädä maahan asumaan.

Tässä osiossa käyn läpi asioita, jotka tulee huomioida omaa yritystä perustaessa Uuteen-Seelantiin. Käytännössä yrityksen perustaminen mihin tahansa maahan noudattaa samoja periaatteita, mutta opinnäytetyöni tarkoitus on tuoda esiin yrityksen perustamiseen liittyviä paikallisia yksityiskohtia juuri Uudessa-Seelannissa ja kertoa lakeihin perustuvat

edellytykset yrityksen perustamiseen sekä ohjeistaa oikeaan suuntaan. Ohjeistus on tarkoitettu yleispäteväksi, sillä tarvittavat luvat ja yrityksen perustamista koskevat säädökset ovat riippuvaisia alueesta jolle yrityksen aikoo perustaa (paikallinen lainsäädäntö) sekä siitä, minkä alan yritys on kyseessä (esimerkiksi leipomon perustamiseen tarvitaan muun muassa hygieniaodistukset).

Opinnäytetyön tuotoksena on tehtävälista yrityksen perustamiseksi (liite 1). Siihen olen koonnut tärkeimmät askeleet ja huomioitavat asiat yrityksen perustamiseksi. Tapoja on toki monia, eikä järjestys ole välttämättä sama, mutta yritystä suunniteltaessa ja perustettaessa tulisi huomioida ainakin nämä asiat. Seuraavissa kappaleissa tulen käymään tarkemmin läpi jokaisen kohdan sekä selittämään, kuinka asian voi hoitaa, mikä virasto vastaa asiasta ja minkä viraston puoleen kannattaa kääntyä, mistä tietoa saa lisää ja mitä palveluja kannattaa käyttää.

6.2 Suunnittelu ja taustatyö

Yrityksen perustamisessa niin Uudessa-Seelannissa kuin missä tahansa muussakin maassa tulee ottaa huomioon monta asiaa. Kunnollinen suunnittelu ja taustatyö lisäävät mahdollisuuksia liikeidean onnistumiseen. Kun olet päättänyt, minkä alan yrityksen aiot perustaa, on hyvä ottaa selville kaikki tieto uuden yrityksen mahdollisista markkinoista, kilpailijoista ja asiakaskunnasta.

Taustatiedon etsimiseen kannattaa käyttää Statistics New Zealandin palveluita, mikä on valtion ylläpitämä tilastotieteiden keskus. Sen internetsivuilta (www.stats.govt.nz) löytyy kattavat tietokannat ja tilastot vuosien ajalta (Statistics New Zealand 2016). Matkailuyritystä perustettaessa kannattaa myös perehtyä maan viralliseen matkailustrategiaan. Lisäksi Tourism Industry Aotearoa, joka on itsenäinen matkailunedistämisyhtiö, on julkaissut projektin, jolla pyritään kehittämään Uuden-Seelannin matkailua ja palveluita. Myös hallituksen virallinen matkailustrategia mukaillee tätä projektia. Tourism 2025 -projektin löytää osoitteesta www.tourism2025.org.nz. (Ministry of Business Innovation and Employment 2015; Tourism Industry Aotearoa 2016.)

6.3 Yritysmuodon valinta

Lisäksi ennen yrityksen perustamista kannattaa miettiä tilanteeseen sopiva yritysmuoto. Yleisimmät yritysmuodot Uudessa-Seelannissa ovat toiminimi (Sole Trader), henkilöyhtiö tai avoin yhtiö (Partnership) ja osakeyhtiö (Limited Liability Company). Yritysmuoto kannattaa miettiä tarkasti omaan tilanteeseen sopivaksi, sillä se vaikuttaa toimintaan niin hallinnollisesti, kuin myös verotuksen kannalta. Yritysmuotoihin on myös muita vaihtoehtoja, mutta nämä ovat kolme selkeintä ja yleisintä. (New Zealand Now 2016.)

Toiminimellä toimiva henkilö on oikeutettu 100 prosenttiin yrityksen tuloista eli niitä ei tarvitse jakaa itselle ja yritykselle. Hän voi toimia omalla henkilökohtaisella veronumerollaan ja on myös henkilökohtaisesti vastuussa yrityksensä veroista ja veloista. Toiminimi ei maksa tuloveroa, vaan yrittäjä maksaa omalla veronumerollaan. Toiminimen perustaminen on yksi suosituimmista valinnoista aloitteleville yrittäjille, sillä se ei välttämättä vaadi erillisiä muodollisia tai laillisia sopimuksia perustamistaan varten. (New Zealand Now 2016; Inland Revenue 2016.)

Henkilöyhtiössä kumppanit ovat vastuussa yrityksensä veloista ja veroista. Henkilöyhtiöllä on oma veronumeronsa. Tilivuoden lopussa yritys selvittää verovirastolle tuotot ja tappiot, mutta yhtiö ei maksa tuloveroa tuloistaan, sillä ne jaetaan kumppaneille ja yhtiökumppanit maksavat henkilökohtaisesti tienaamastaan osuudesta. Osakeyhtiöt täytyy listata yritysrekisteriin (Companies Office) ja osakeyhtiön perustamisen yhteydessä täytyy laatia lainmukainen perustuskirja. (New Zealand Now 2016; Inland Revenue 2016.)

Osakeyhtiö on itsenäinen laillinen toimija (separate legal entity), joka voi omissa nimissään hankkia omaisuutta tai ottaa lainaa. Yritys maksaa palkkaa työntekijöille. Tuloveroa maksavat tässä tapauksessa omistajat saamastaan palkasta sekä yritys saadusta voitosta. Yrityksellä sekä omistajilla tulee olla omat veronumerot. (New Zealand Now 2016; Inland Revenue 2016.)

6.4 Pankkitili

Jotta ulkomaalainen henkilö voi hakea itselleen tai uudelle yritykselle veronumeroa (IRD number), hänellä tulee olla pankkitili uusiseelantilaisessa pankissa. Monet paikalliset

pankit voivat tarjota palveluitaan niin henkilökohtaisen kuin myös yrityksen pankkitilin perustamiseksi. Lista rekisteröidyistä pankeista löytyy Reserve Bank of New Zealandin internetsivuilla (RBNZ 2016). Yrittäjän kannattaa vertailla pankkeja ennen valintaa sekä ottaa yhteyttä pankkeihin, jotka hän katsoo luotettavaksi ja hyväksi yhteistyökumppaniksi. Pankkitiliä hakiessa täytyy olla mukana henkilöllisyystodistus sekä todistukset voimassaolevasta viisumista. (New Zealand Now 2016; Inland Revenue 2016.)

Pankit voivat myös auttaa varojen siirrossa ulkomailta ja muissa maahanmuuttoon liittyvissä raha-asioissa. Voi myös olla, että perustettava yritys tarvitsee lainan päästäkseen alkuun. Pankkineuvojan kanssa kannattaa rohkeasti keskustella erilaisista rahoitusvaihtoehdoista. Pankin valinnassa kannattaakin ottaa kaikki nämä asiat huomioon, sillä kaikki pankit eivät välttämättä ole yhtä innokkaita myöntämään lainaa uuden yrityksen perustamiseen. (New Zealand Now 2016; Inland Revenue 2016.)

6.5 Rekisteröinnit

6.5.1 Yrityksen nimi ja immateriaalioikeudet

Ensimmäinen askel oman liiketoimisuunnitelmansa täytäntöönpanoon on rekisteröidä uuden yrityksen nimi. Ensin kannattaa tarkistaa, että valittu nimi ei ole varattu, eikä se ole jo aiemmin varatun nimen kaltainen tai sisällä mitään loukkaavaa. Ennen hakemuksen lähettämistä, kannattaa tehdä taustatyötä samanlaisten nimien kannalta. Tähän voit käyttää esimerkiksi Ministry of Business, Innovation and Employmentin pienyrityksille ja yrittäjille suunnatun www.business.govt.nz -sivuston OneCheck -hakukonetta. Nimen voi varata The Companies Officen internetsivuilla (The Companies Office on Uuden-Seelannin työ -ja elinkeinoministeriön alainen virasto joka valvoo ja neuvoo yrityksiä sekä pitää yllä yritysrekisteriä). (IPONZ 2016; Business.govt.nz 2016; Companies Office 2011.)

Yrityksen nimen varaaminen internetissä maksaa tällä hetkellä noin 10 dollaria. Hakemus käsitellään ja vastaus tulee työpäivänä parin tunnin sisällä. Jos nimi hyväksytään, hakijalla on 20 työpäivää aikaa rekisteröidä yritys varatulle nimelle tai muuten nimihakemus hylätään ja hakija joutuu aloittamaan alusta. Ennen nimen hakemista ja yrityksen perustamista kannattaa tarkistaa ja mahdollisesti varata yritykselle internetsivut, sosiaalisen

median kanavat, tavaramerkit (trade mark) ja muut tarvittavat immateriaalioikeudet. Näihin liittyviä hakemuksia käsittelee New Zealand Intellectual Property Office (IPONZ), joka on myöskin MBIE:n alainen organisaatio. (IPONZ 2016; Business.govt.nz 2016; Companies Office 2011.)

6.5.2 The Companies Office

Toiminimeä tai henkilöyhtiötä ei ole pakko rekisteröidä, mutta se on mahdollista. Kuitenkin osakeyhtiö tai muu yhtiö täytyy lain mukaan rekisteröidä viralliseen yritysrekisteriin, jota valvoo Companies Office. Companies Office on Uuden-Seelannin työ -ja elinkeinoministeriö MBIE:n alainen virasto, joka valvoo ja neuvoo yrityksiä sekä pitää yllä yritysrekisteriä. Täyttämällä kaavakkeen viraston internetsivuilla voi varata yrityksen nimen, rekisteröidä uuden yhtiön ja samalla myös hakea yritykselle omaa veronumeroa, rekisteröityä työnantajaksi tai rekisteröityä maksamaan arvonlisäveroa (GST, Goods and Service Tax). Jos näitä päättää hakea samalla kun rekisteröi yrityksen, Companies Office lähettää kyseiset hakemukset yrittäjän puolesta Inland Revenueelle (Inland Revenue 2014). Yhtiön rekisteröiminen internetissä maksaa tällä hetkellä noin 150 dollaria. (Business.govt.nz 2016; Companies Office 2015; Companies Office 2016.)

6.5.3 Inland Revenue ja verotus

Ennen kuin yritys voi aloittaa toimintansa, yrittäjän täytyy ottaa yhteyttä Inland Revenueen, Uuden-Seelannin verovirastoon. Verotusta varten hän tarvitsee henkilökohtaisen veronumeron (IRD number) ja yritys muodosta riippuen oman veronumeron myös yritykselle. Toimiessaan toiminimellä yrittäjän ei tarvitse hakea yritykselleen veronumeroa, vaan hänen henkilökohtainen veronumeronsa toimii myös yrityksen veronumerona. Ulkomaalaisille henkilöille, joilla on väliaikainen työviisumi, on erillinen lomake, jolla veronumeroa voi hakea. Hakemuksen voi skannata ja lähettää sähköpostitse Inland Revenueelle. Lomake löytyy Inland Revenuen internetsivuilta. (Inland Revenue 2016.)

Jos yrittäjä haluaa myös palkata työntekijöitä, tulisi hänen rekisteröityä työnantajaksi Inland Revenuen sivustolla tai paperilomakkeella. Työntekijöiden palkanmaksuun liittyy

myös muita veroja ja maksuja, mutta niistä kerron lisää myöhemmin. Inland Revenuen kotisivut ovat erinomainen tietolähde kaikkeen verotukseen, yrittämiseen sekä työntekijöiden palkkaamiseen liittyvistä asioista. Jos yrittäjällä on vaikeuksia ymmärtää asioita, tai on epävarma, tuleeko hänen maksaa jotain veroa, kannattaa ottaa yhteyttä verovirastoon. (Inland Revenue 2016.)

Yrityksen liiketoimintaan liittyy paljon erilaisia maksuja ja veroja. Näistä on hyvä olla perillä, vaikka aikoisikin ulkoistaa nämä asiat kirjanpitäjälle. Kaikista verojen maksuun liittyvistä asioista saa lisätietoa Uuden-Seelannin verovirastolta, Inland Revenuelta. Internetsivuilta löytyy myös kätevä verkkotyökalu, MyIR, jonka kautta voi hoitaa kaikki asioinnit Inland Revenuen kanssa, mukaan lukien hakemukset sekä veroilmoituksen jättäminen. Uudessa-Seelannissa yrityksen tilivuosi päättyy 31. päivä maaliskuuta ja alkaa 1. huhtikuuta. 7. päivä heinäkuuta on myös veroilmoituksen viimeinen jättöpäivä. Tästä myöhästyminen saattaa johtaa ylimääräisiin maksuihin. (Business.govt.nz 2016.)

Jokainen maksaa tuloveroa (income tax). Kuten kerroin jo yritysmuodon valinnan yhteydessä, tuloveron maksaja riippuu yritysmuodosta. Joka tapauksessa kaikista saaduista tuloista maksetaan veroa. Veroprosentti riippuu tulojen määrästä. Tällä hetkellä yksityisillä henkilöillä on neljä eri veroprosenttia: 10,5 % (0 – 14 000 dollaria), 17,5 % (14 001 – 48 000 dollaria), 30 % (48 001 – 70 000 dollaria) sekä 33 % (yli 70 000 dollaria). Esimerkiksi jos toiminimellä toimiva yrittäjä tienaa vuoden aikana 30 000 dollaria, maksaa hän veroa ensimmäisen 14 000 dollarin osalta 1 470 dollaria (10,5 %) sekä lopun 16 000 dollarin osalta 2800 dollaria (17,5 %) eli yhteensä hän maksaa veroja 4 270 dollaria. Osa-
keyhtiöillä tai muilla yhtiöillä tulovero on kiinteä 28 %. (Business.govt.nz 2016; Inland Revenue 2016.)

Goods and service tax (GST) on Uuden-Seelannin arvonlisävero ja niin kuin Suomessakin, se lisätään tuotteen tai palvelun lopulliseen hintaan. GST-veroprosentti on 15 ja se koskee suurinta osaa tuotteista ja palveluista. GST:tä tulee maksaa, jos yritys tienaa yli 60 000 dollaria vuodessa. Yrittäjän tulee rekisteröityä GST:n maksajaksi Inland Revenuelle (tämä onnistuu myös Companies Officen kautta yrityksen rekisteröimisvaiheessa). Jos yritys tienaa alle 60 000 dollaria vuodessa, GST:tä ei ole pakko maksaa, mutta halutessaan yrittäjä voi rekisteröityä maksamaan arvonlisäveroa. (Business.govt.nz 2016.)

6.5.4 Tarvittavat luvat

Yrityksen perustamiseen voi joutua hakemaan erilaisia lupia riippuen alueesta, jolla yritys sijaitsee sekä tietenkin yrityksen toimialasta. Mahdollisia tarvittavia lupia ovat muun muassa terveyteen, turvallisuuteen, alkoholiin tai hygieniaan liittyvät luvat ja todistukset. Tarvittavia lupia voi hakea paikallishallinnon (local council) toimistoista ja nettisivuilta. Sieltä saa myös kätevästi tietoa erilaisista säädöksistä ja laeista, jotka saattavat vaikuttaa kyseisellä alueella. Myös rakennusluvut ja erikoisluvut järjestyvät paikallishallinnon kautta. New Zealand's Local Governmentin sivustoilta löytyy lista kaikista paikallishallinnoista sekä linkit niiden internetsivuille. Jokaisen alueen paikallishallinnon sivustoilta löytyy myös hyvää yleistietoa kyseisestä alueesta. (New Zealand's Local Government 2016.)

Tarvittavien lupien tarkasteluun löytyy kätevä business.govt.nz -sivuston hakutyökalu Compliance Matters Tool. Hakukoneella pystyy etsimään toimialaan, yhtiörakenteeseen tai aihealueeseen liittyen. Jos esimerkiksi määrittelee hakukoneeseen toimialaksi majoitusalan, aiheeksi luvat ja rekisteröinnit ja yhtiömuodoksi osakeyhtiön, antaa hakukone eri tehtävävaihtoehtoja, lisätietoa niistä sekä suoran linkin, missä ne voi suorittaa. Tämä säästää aikaa ja antaa suoria vastauksia hankalien kysymysten parissa kamppailevalle yrittäjälle. Verkkotyökalu löytyy osoitteesta <http://compliancematters.business.govt.nz/compliancematters/desktop/#/>. (Business.govt.nz 2016.)

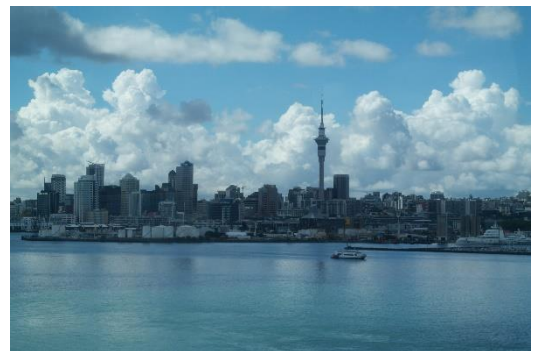
6.6 Muita tärkeitä asioita

Yrittäjän kannattaa jo suunnitteluvaiheessa harkita, aikooko hän itse hoitaa kirjanpitoon ja palkanmaksuun liittyvät asiat itse, vai käyttääkö apunaan paikallista tuntemusta. Tili-toimistot voivat hoitaa nämä asiat, jolloin yrittäjällä jää enemmän aikaa muille töille. Paikallinen tilitoimisto on myös hyvin perillä lainsäädännöstä ja kaikista muistettavista asioista, jolloin tärkeät asiat eivät jää hoitamatta ainakaan yrittäjän omaa tietämättömyyttä. Tilitoimistojen palvelut ovat kuitenkin maksullisia, joten pienillä yrityksillä ei välttämättä ole varaa niihin. Virallisia tilintarkastajia kannattaa etsiä Chartered Accountants Australia and New Zealandin internetsivuilta (New Zealand Now 2016).

Myös lainopillista apua kannattaa hyödyntää jo perustamisvaiheessa. Yhtiön tai henkilöyhtiön perustamiseen liittyy yleensä sopimuksia, jotka kannattaa vähintään tarkistuttaa jollakin henkilöllä, joka tuntee paikallisen lainsäädännön. Myös työsopimukseen liittyen voi kysyä vinkkejä. Lainopillisia neuvoja voi ja kannattaa kysyä aina epäroiidessä. Tällä ainakin välttää isommat ongelmat. Lakiapua voi alkaa etsiä New Zealand Law Society:n internetsivuilta (New Zealand Now 2016).

Toimitilatkin kannattaa miettiä jo hyvissä ajoin oman yrityksen kannalta sopiviksi. Tarvitaanko isot toimistotilat keskeltä miljoonakaupunkia (kuvat 16 ja 17) vai riittääkö yrityksen pyörittämiseen näin aluksi oma työhuone kotona. Jos yrittäjää työskentelee kotonaan käsin, voi hän hyödyntää tämän verovähennyksissä. Samoin myös henkilökohtaisen auton käytön työasioissa voi vähentää verotuksessa (Inland Revenue 2015). Toimitiloja etsiessä kannattaa myös olla perillä oman toimialansa yrityksen toimitilojen vaatimuksista. Lisäksi paikalliset säädökset saattavat estää esimerkiksi autokorjaamon perustamisen taajama-alueelle. (New Zealand Now 2016.)

Vakuutus kannattaa ottaa yllättävien tilanteiden varalle. Uudessa-Seelannissa vakuutusyhtiöillä täytyy olla viralliset luvat, jotta yhtiö voi tarjota vakuutuksia. Luvallisten vakuutusyhtiöiden rekisteri löytyy Reserve Bank of New Zealandin internetsivuilta. Vakuutusyhtiöitä kannattaa vertailla, jotta yrittäjä saa mahdollisimman edulliset sopimuksen. (Reserve Bank of New Zealand 2016).

Kuva 17 (yllä). Aucklandin ydinkeskusta (Kuva: Simo Sveholm).

Kuva 16 (vasen). Toimistorakennuksia Aucklandin keskustassa (Kuva: Simo Sveholm).

6.7 Huomioita työnantajalle

Työnantajaksi pitää rekisteröityä. Eli jos yrittäjä haluaa palkata muita ihmisiä yritykseensä, hänen täytyy ilmoittaa siitä. Tämä hoituu kätevästi MyIR palvelun avulla tai ottamalla yhteyttä Inland Revenueen. Samalla yrittäjä saa lisätietoa ja ohjeistusta verotuksellisista ja palkanmaksuun liittyvistä aiheista ja työsuhteen eri vaiheisiin liittyvistä velvollisuuksista. Tämän lisäksi olen koonnut tähän alle lyhyet selitykset yleisimmistä termeistä, joihin työnantaja tulee törmäämään. (Inland Revenue 2010; Inland Revenue 2014.)

Uuden yrittäjän on hyvä tietää myös seuraavasta Uuden-Seelannin käytännöstä verotukseen sekä vakuutusmaksuihin liittyen. The Accident Compensation Corporation (ACC) tapaturmavakuutuksista vastaava taho, jolta saa tukea ja korvauksia kaikissa tapaturmavakuutuksissa. ACC:n toimintaa tuetaan muun muassa maksuilla (ACC levy), jotka vähennetään työntekijöiden palkasta ja yrityksen tuloista. Omaa yritystä perustettaessa ja etenkin työntekijöitä palkatessa, tulee perehtyä ACC:n käytäntöihin ja tarkempiin maksuihin. Maksu on yksityishenkilöillä ansiosidonnainen ja yrityksillä se riippuu yrityksen koosta, tapaturma-alttiudesta sekä toimialasta. Nämä maksut kannattaa ottaa huomioon myös yrityksen kustannussuunnitelmassa, jottei tilivuoden lopussa tuleva lasku pääse ylittämään. (Business.govt.nz 2016.)

Palkanmaksun yhteydessä, palkasta vähennetään veroja varten ennakonpidätys (PAYE, pay as you earn). Yritykset vähentävät sen palkasta ja maksavat verovirastolle työntekijän puolesta. Tämä on tärkeä asia siinä vaiheessa, kun yrittäjä aikoo palkata työntekijöitä. Lisätietoja tästä löytyy Inland Revenuen internetsivustolta. (Business.govt.nz 2016.)

Muita palkasta vähennettäviä maksuja on muun muassa eläkemaksut (New Zealand Superannuation). Tämä on nimeltään Employer Superannuation Contribution Tax (ESCT). Työnantaja maksaa työntekijän eläkerahastoon aina tietyn osan palkasta. Lisätietoja tästä löytyy Uuden-Seelannin sosiaaliministeriön (Ministry of Social Development) Work and Income -osaston internetsivuilta. (Ministry of Social Development 2016.)

Lisäksi hallituksen virallisilta sivustoilta löytyy paljon mainintoja KiwiSaver -ohjelmasta. Tätä ei pidä sekoittaa normaaleihin eläkemaksuihin, vaan kyseessä on vapaaehtoinen eläkesäästöhanke, jonka tarkoitus on tukea eläkkeellä olevia henkilöitä normaalin eläkkeen lisänä. Yksityiset tahot (esimerkiksi pankit) voivat tarjota KiwiSaver -palvelua. Maksut vähennetään palkasta. Jos on työtön tai yksityisyrittäjä, voi kyseinen henkilö sopia maksettavista eristä palveluntarjoajan kanssa. (KiwiSaver 2016.)

6.8 Riskit ja haasteet

Uusi-Seelanti on yksi maailman parhaimmista maista yrityksen perustamisen kannalta. Silti jokainen yrittäjä kohtaa varmasti haasteita, etenkin alkuvaiheessa. Suunnittelemalla hyvin ja ennakoimalla riskejä, voi vältellä pahimpia sudenkuoppia. Neuvoja ja opastusta kannattaa kysyä aina kun tuntuu siltä. Valtion virastot ja toimistot auttavat mielellään yrittäjien kysymyksissä. Jos maksujen kanssa tuntuu olevan vaikeuksia, kannattaa rohkeasti ottaa yhteyttä kyseiseen palveluntarjoajaan. Esimerkiksi jos pienyritys ei voi maksaa verojaan määräaikaan mennessä, Inland Revenueelta voi kysyä jatkoaikaa maksujen suorittamiseen. Verojen ja sekä muiden pakollisten maksujen osalta yrittäjä voi kysyä neuvoa myös esimerkiksi yksityisiltä tilitoimistoilta. Yrityksen perustamisvaiheessa kannattaa myös harkita tilinpidon ulkoistamista ammattimaiselle toimistolle, joka tuntee paikallisen lainsäädännön ja näin ulkomaalaiselta yrittäjältä ei jää tärkeitä asioita huomaamatta. Myös lakitoimiston puoleen kääntymistä kannattaa miettiä jo alkuvaiheessa. Etenkin jos yritysmuotona on osakeyhtiö tai henkilöyhtiö, kannattaa yhtiösopimuksen tekemiseen pyytää lakiapua ammattilaiselta.

Yrittämiseen liittyviä riskitekijöitä on monia ja suurin riski lopettamiseen on ensimmäisen vuoden aikana. Syyt voivat olla hyvin yrittäjälähtöisiä, kuten loppuun palaminen, huonoihin neuvoihin uskominen, työmäärän suuruus, väärä tulkinta oman yrityksen markkinoista tai kilpailijoista. Myös väärin hoidettu kirjanpito voi antaa väärän kuvan yrityksen taloudellisesta tilasta, jolloin yrittäjä voi tehdä ratkaisuja joihin ei oikeasti olisi varaa. Joskus kaikki voi olla vain tuurista kiinni. Tärkeintä kuitenkin on lähteä liikkeelle realistisin ajatuksin omista vahvuuksistaan ja mahdollisuuksistaan sekä suunnitella kaikki tarkasti etukäteen. (English & Oliver 2007, 12–13.)

Uudelle-Seelannille ominaisia riskejä kannattaa myös pohtia ennen kuin muuttaa maahan. Koti-ikävään ja kulttuurillisiin eroihin kannattaa varautua. Uuden-Seelannin länsimainen yhteisö muistuttaa hyvin paljon brittejä, joten heidän kanssaan työskentely ei ole iso kulttuurishokki. Maorien kulttuuri on kuitenkin omanlaisensa, joten kannattaa hiukan perehtyä paikalliseen etikettiin. Uusiseelantilaiset ovat kuitenkin erittäin mukavaa ja rentoa kansaa, jotka auttavat mielellään. Kysymällä kohteliaasti pärjää tilanteessa kuin tilanteessa. Uudessa-Seelannissa on myös oma slanginsa, joten vaikka maahanmuuttaja puhuisi englantia äidinkielenään, saattaa hänellä silti olla vaikeuksia ymmärtää kaikkea. (New Zealand Now 2016.)

Uudessa-Seelannissa kannattaa varautua myös maanjäristyksiin. Suomalaiselle maahanmuuttajalle tämä on todennäköisesti täysin uusi asia. Uuden-Seelannin Punainen Risti tarjoaa internetsivuillaan ohjeistusta, kuinka toimia maanjäristystilanteessa (Red Cross 2016). Tämä kannattaa lukea jo maahan muuttaessa, mutta maanjäristyksiin kannattaa varautua myös yrityksen turvallisuussuunnitelmassa.

7 Yhteenveto ja pohdinta

Työ toimii nimensä mukaisesti taustaselvityksenä matkailuyrityksen perustamiseksi Uuteen-Seelantiin. Tekstissä käydään läpi perustiedot Uudesta-Seelannista sekä perusteet maahanmuuttoon ja yrityksen perustamiseen maassa. Matkailunäkökulma on otettu huomioon perehtymällä Uuden-Seelannin matkailun tunnuslukuihin ja luonteeseen. Yrityksen perustamista käsittelevässä osiossa esittelen aiheen vain yleisesti tarkentamatta yrityksen toimialaa. Sama pohja ja tehtävälista pätevät kuitenkin toimialasta riippumatta, joten halusin pitää opinnäytetyöni jokaiseen tilanteeseen sopivana ohjekirjana.

Ulkomaalaisen henkilön on mahdollista perustaa oma yritys Uuteen-Seelantiin ja se on suhteellisen helppoa. Opinnäytetyössä selvitin yhden tavan perustaa maahan yritys. Opinnäytetyö etenee suunnitelman mukaan, jossa ulkomaalainen henkilö hankkii yrittäjäviisumin ja sen jälkeen muuttaa maahan perustaakseen yrityksen. Yrittäjäviisumissa on kuitenkin suhteellisen korkeat vaatimukset, eikä tämä ole ainoa mahdollinen vaihtoehto. Yrityksen perustamisesta haaveilevan henkilön kannattaa myös ajatella ensin muuttavansa

maahan ja asuvansa siellä yli viisi vuotta Resident-tason viisumilla. Tämän jälkeen hän voi hakea kansalaisuutta, jolloin hänellä on samat oikeudet yrityksen perustamiseen kuin kenellä tahansa paikallisella. Muitakin vaihtoehtoja on olemassa, mutta ne vaativat paljon enemmän pääomaa.

Opinnäytetyössäni etsin tietoa käyttämällä etenkin Uuden-Seelannin hallituksen virallisia sivustoja ja ohjeistuksia. Yllätyin siitä, kuinka helposti tietoa löytyi. Lisäksi tietoa oli paljon saatavilla ja lähteet olivat luotettavia. Yrityksen perustamiseen löytyi myös paljon erilaisia applikaatioita ja verkkosovelluksia. Uudessa-Seelannissa yrityksen perustaminen on yritetty tehdä mahdollisimman helpoksi.

Opinnäytetyössäni haasteellisinta tuntui olevan työn aihealueen rajaaminen. Tuntui vaikealta jättää kirjoittamatta joistain asioista, jotka liittyivät hyvin läheisesti käsiteltävään aiheeseen. Mielestäni kuitenkin pitäydyin aiheessa tarkasti ja kaikki tieto mitä opinnäytetyössä on, auttaa varmasti mahdollista yrityksen perustajaa pääsemään alkuun sekä antaa hyvän yleiskuvan maasta. Myös lähteiden etsintä ja tiedon sisäistäminen tuntuivat joskus hankalilta. Lähes kaikki käyttämäni lähteet olivat englanniksi, joten tulkintavirheen vaara oli aina olemassa ja kääntämisessä oli haasteensa. Huolellinen työskentely ja sanakirjan käyttö auttoivat kuitenkin eteenpäin.

Lopputuloksesta tuli tarpeeksi kattava ja tehtäväläistä toimii selkeänä suunnitelmana muuttaa maahan ja perustaa yritys. Onnistuin mielestäni hyvin myös tekstin johdonmukaisuudessa ja teksti etenee loogisesti perustiedoista kohti maahanmuuttoa ja yrityksen perustamista. Tekstissä esitetyt tiedot ovat luotettavia ja ajan tasalla.

Opinnäytetyössä on paljon myös aiheita lisätutkimukselle. Jos nyt kirjoittaisin opinnäytetyötäni uudestaan, lisäisin siihen vielä kappaleet työkuultuurista, työnteosta sekä uusi-seelantilaisesta elämäntavasta. Lisäksi voisin kuvitella haastattelevani henkilöä, joka on muuttanut Uuteen-Seelantiin ja perustanut siellä oman yrityksen. Tämä toisi varmasti uutta näkökulmaa ja lisäarvoa työlle.

Henkilökohtaisesti sain tästä opinnäytetyöstä rohkeutta mahdollisesti toteuttaa unelmani muuttaa Uuteen-Seelantiin. Opin, että vaikka se alussa vaikuttaa työläältä ja pelottavalta,

kaikki tieto on kuitenkin helposti saatavilla ja täysin ymmärrettävissä. Yrityksen perustamisen kannalta saatan kuitenkin jäädä harkitsemaan asiaa, sillä vaadittava työmäärä on suuri. Lisäksi minun kannattaa käyttää pidempi aika mahdollisen yritysideani hiomiseen sekä tarkan suunnitelman tekemiseen.

Suosittelisin, että jos joku haaveilee yrityksen perustamisesta Uuteen-Seelantiin, hänen kannattaa ottaa mahdollisimman paljon asioita selville jo etukäteen. Kannattaa muuttaa maahan, vaikka pari vuodeksi työskentelemään, jotta saa kuvan Uuden-Seelannin työelämästä ja käytännöistä. Jos yrityksen perustaminen tuntuu sen jälkeen vielä houkuttelevalta, niin silloin vain rohkeasti yrittämään.

Lähteet

- All Blacks. 2016. The haka.
<https://www.allblacks.com/News/25089/the-haka>. 27.11.2016
- Business.govt.nz. 2016. ACC Levies.
<https://www.business.govt.nz/tax-and-accounting/basic-tax-types/acc-levies/>. 24.11.2016
- Business.govt.nz. 2016. Choosing the right business structure.
<https://www.business.govt.nz/getting-started/taking-the-first-steps/choosing-the-right-business-structure/>. 26.11.2016.
- Business.govt.nz. 2016. Compliance matters.
<http://compliancematters.business.govt.nz/compliancematters/desktop/#/>. 26.11.2016.
- Business.govt.nz. 2016. Guide to starting a business.
<https://www.business.govt.nz/getting-started/taking-the-first-steps/9-step-guide-to-starting-a-business/#e143>. 26.11.2016
- Business.govt.nz. 2016. GST.
<https://www.business.govt.nz/tax-and-accounting/basic-tax-types/gst>. 26.11.2016.
- Business.govt.nz. 2016. Income tax and provisional tax.
<https://www.business.govt.nz/tax-and-accounting/basic-tax-types/income-tax-and-provisional-tax/>. 26.11.2016.
- Business.govt.nz. 2016. OneCheck.
<https://onecheck.business.govt.nz/onecheck>. 26.11.2016.
- Business.govt.nz. 2016. PAYE.
<https://www.business.govt.nz/tax-and-accounting/tax-when-you-have-employees/payee/>. 24.11.2016.
- Chartered Accountants Australia and New Zealand. 2016.
<http://www.nzica.com/>. 27.11.2016.
- Companies Office. 2016. Applying to incorporate a company.
<https://www.companiesoffice.govt.nz/companies/learn-about/starting-a-company/how-to-apply>. 26.11.2016.
- Inland Revenue. 2014. Registering as an employer.
<http://www.ird.govt.nz/payroll-employers/become-employer/register/>. 26.11.2016.
- Companies Office. 2011. Reserving a company name.
<https://www.companiesoffice.govt.nz/companies/learn-about/reserving-company-names>. 26.11.2016.
- Companies Office. 2015. Starting a company.
<https://www.companiesoffice.govt.nz/companies/learn-about/starting-a-company>. 26.11.2016.
- Helliwell, J., Layard, R., & Sachs, J. 2016. World Happiness Report 2016, Update (Vol. I). New York: Sustainable Development Solutions Network.
http://worldhappiness.report/wp-content/uploads/sites/2/2016/03/HR-V1_web.pdf. 20.3.2016.
- Hobbiton Movie Set Tours. 2016.
<http://www.hobbitontours.com/>. 27.11.2016.
- Immigration New Zealand. 2016. About us.
<https://www.immigration.govt.nz/about-us>. 27.11.2016.

- Immigration New Zealand. Business Visitor Visa. 2016.
<https://www.immigration.govt.nz/new-zealand-visas/apply-for-a-visa/about-visa/business-visitors-visa>. 09/2016.
- Immigration New Zealand. 2016. Entrepreneur Visas.
<https://www.newzealandnow.govt.nz/move-to-nz/new-zealand-visa/visas-to-invest/entrepreneur-visa>. 27.11.2016.
- Immigration New Zealand. 2016. Entrepreneur Work Visa.
<https://www.immigration.govt.nz/new-zealand-visas/apply-for-a-visa/about-visa/entrepreneur-work-visa>. 27.11.2016.
- Immigration New Zealand. Essential Skills Work Visa. 2016.
<https://www.immigration.govt.nz/new-zealand-visas/apply-for-a-visa/about-visa/essential-skills-work-visa>. 09/2016.
- Immigration New Zealand. Finland Working Holiday Visa. 2016.
<https://www.immigration.govt.nz/new-zealand-visas/apply-for-a-visa/about-visa/finland-working-holiday-visa>. 09/2016.
- Immigration New Zealand. Immigration Instructions. 2016.
<http://onlineservices.immigration.govt.nz/opsmanual/35389.htm>. 09/2016.
- Immigration New Zealand. 2016. Kuva 10. Kuvakaappaus Immediate Skill Shortage - listasta.
<http://skillshortages.immigration.govt.nz/immediate-skill-shortage-list.pdf>. 25.11.2016.
- Immigration New Zealand. 2016. Kuva 11. Kuvakaappaus Long Term Skill Shortage - listasta.
<http://skillshortages.immigration.govt.nz/long-term-skill-shortage-list.pdf>. 25.11.2016.
- Immigration New Zealand. 2016a. Kuva 12. Kuvakaappaus työviisumihakemuksesta.
<https://www.immigration.govt.nz/documents/forms-and-guides/inz1015.pdf>. 25.11.2016.
- Immigration New Zealand. 2016b. Kuva 13. Kuvakaappaus työviisumihakemuksesta.
<https://www.immigration.govt.nz/documents/forms-and-guides/inz1015.pdf>. 25.11.2016.
- Immigration New Zealand. 2016a. Kuva 14. Kuvakaappaus yrittäjäviisumihakemuksesta.
<https://www.immigration.govt.nz/documents/forms-and-guides/inz1222.pdf>. 25.11.2016.
- Immigration New Zealand. 2016b. Kuva 15. Kuvakaappaus yrittäjäviisumihakemuksesta.
<https://www.immigration.govt.nz/documents/forms-and-guides/inz1222.pdf>. 25.11.2016.
- Immigration New Zealand. List of Accredited Employers. 2016.
<http://onlineservices.immigration.govt.nz/migrant/stream/work/worktoresidence/LinkAdministration/ToolboxLinks/AccreditedEmployersList.htm>. 09/2016.
- Immigration New Zealand. Long Term Skill Shortage List Work Visa. 2016.
<https://www.immigration.govt.nz/new-zealand-visas/apply-for-a-visa/about-visa/long-term-skill-shortage-list-work-visa>. 09/2016.
- Immigration New Zealand. Partner of a Student Work Visa. 2016.
<https://www.immigration.govt.nz/new-zealand-visas/apply-for-a-visa/about-visa/special-work-visa-for-partners-of-student-visa-holders>. 09/2016.
- Immigration New Zealand. Partner of a Worker Work Visa. 2016.
<https://www.immigration.govt.nz/new-zealand-visas/apply-for-a-visa/about-visa/special-work-visa-for-partners-of-work-visa-holders>. 09/2016.

- Immigration New Zealand. Post Study Work Visa – Employer Assisted. 2016.
<https://www.immigration.govt.nz/new-zealand-visas/apply-for-a-visa/about-visa/post-study-work-visa-employer-assisted>. 09/2016.
- Immigration New Zealand. Post Study Work Visa – Open. 2016.
<https://www.immigration.govt.nz/new-zealand-visas/apply-for-a-visa/about-visa/post-study-work-visa-open>. 09/2016.
- Immigration New Zealand. Talent (Accredited Employers) Work Visa. 2016.
<https://www.immigration.govt.nz/new-zealand-visas/apply-for-a-visa/about-visa/talent-accredited-employers-work-to-residence-visa>. 09/2016.
- Immigration New Zealand. Silver Fern Job Search Work Visa. 2016.
<https://www.immigration.govt.nz/new-zealand-visas/apply-for-a-visa/about-visa/silver-fern-job-search-work-visa>. 09/2016.
- Immigration New Zealand. Skilled Migrant Category Resident Visa. 2016.
<https://www.immigration.govt.nz/new-zealand-visas/apply-for-a-visa/about-visa/skilled-migrant-category-resident-visa>. 09/2016.
- Immigration New Zealand. Visas. 2016.
<https://www.immigration.govt.nz/new-zealand-visas>. 09/2016.
- Immigration New Zealand. Visitor visa. 2016.
<https://www.immigration.govt.nz/new-zealand-visas/apply-for-a-visa/about-visa/visitor-visa>. 09/2016.
- Inland Revenue. 2016. Coming to New Zealand to work? You'll need an IRD number.
<http://www.ird.govt.nz/news-updates/ird-number-application-changes.html>. 26.11.2016.
- Inland Revenue. 2014. Employer responsibilities. Overview.
<http://www.ird.govt.nz/payroll-employers/become-employer/overview/>. 26.11.2016.
- Inland Revenue. 2010. Employer responsibilities. Starting and ending employment.
<http://www.ird.govt.nz/payroll-employers/employ-staff/start-stop/>. 26.11.2016.
- Inland Revenue. 2016. Income tax rates.
<http://www.ird.govt.nz/how-to/taxrates-codes/rates/itaxsalaryandwage-in-cometaxrates.html>. 26.11.2016.
- Inland Revenue. 2016. IRD numbers.
<http://www.ird.govt.nz/how-to/irdnumbers/?id=201405MegaMenu>. 26.11.2016.
- Inland Revenue. 2015. Introduction to business videos.
<http://www.ird.govt.nz/yoursituation-bus/starting/intro-bus-vids/#01>. 26.11.2016.
- Inland Revenue. 2016. Starting a business - operating as a sole trader, partnership or company.
<http://www.ird.govt.nz/yoursituation-bus/starting/structure/>. 26.11.2016.
- Intellectual Property Office of New Zealand. 2016.
<https://www.iponz.govt.nz/>. 25.11.2016.
- Intellectual Property Office of New Zealand. 2016. About IPONZ.
<https://www.iponz.govt.nz/about-iponz/>. 25.11.2016.
- KiwiSaver. 2016. KiwiSaver in a nutshell.
<http://www.kiwisaver.govt.nz/new/about/summary/>. 24.11.2016.
- Liimatainen, K. 13.11.2016. Voimakas maanjäristys ravisutti Uutta-Seelantia – tsunami hyökyy Eteläsaaren itärannikolle. Helsingin sanomat.
<http://www.hs.fi/ulkomaat/a1479006482252>. 26.11.2016.

- MacPherson, L. 2015. National Population Estimates: At 30 June 2015. Statistics New Zealand.
http://www.stats.govt.nz/browse_for_stats/population/estimates_and_projections/NationalPopulationEstimates_HOTPA30Jun15.aspx. 1.3.2016.
- Manhire, T. 2012. Hobbit tourism scatters more of Tolkien's magic across New Zealand. The Guardian.
<https://www.theguardian.com/world/2012/oct/13/hobbit-new-zealand-tourism>. 26.11.2016.
- Marlborough Wine Tours. 2016. About Marlborough.
<http://marlboroughwinetours.co.nz/about-marlborough/>. 27.11.2016.
- Ministry of Business, Innovation and Employment. 2016. Key Tourism Statistics. Ministry of Business, Innovation and Employment.
<http://www.mbie.govt.nz/info-services/sectors-industries/tourism/documents-image-library/key-tourism-statistics.pdf>. 21.3.2016.
- Ministry of Business, Innovation & Employment. 2016. Tourism Strategy.
<http://www.mbie.govt.nz/info-services/sectors-industries/tourism/tourism-strategy>. 26.11.2016.
- Ministry of Social Development. 2016. New Zealand Superannuation.
<https://www.workandincome.govt.nz/eligibility/seniors/superannuation/>. 24.11.2016.
- New Zealand Police. 2012. Christchurch earthquake.
<http://www.police.govt.nz/major-events/previous/christchurch-earthquake>. 21.3.2016.
- Red Cross. 2016. Earthquake.
<https://www.redcross.org.nz/what-we-do/in-new-zealand/disaster-management/preparing-emergency/earthquake/>. 28.11.2016.
- Reserve Bank of New Zealand. 2016. Register of licensed insurers in New Zealand.
<http://www.rbnz.govt.nz/regulation-and-supervision/insurers/register>. 25.11.2016.
- Reserve Bank of New Zealand. 2016. Register of registered banks in New Zealand.
<http://www.rbnz.govt.nz/regulation-and-supervision/banks/register>. 26.11.2016.
- Oliver, L. & English, J. 2007. The Small Business Book: A New Zealand Guide for the 21st Century. Australia: Allen & Unwill.
- Shuttleworth, K. 2015. Artikkel: New Zealand sheep numbers fall to their lowest for 75 years. The Guardian.
<http://www.theguardian.com/world/2015/jan/07/new-zealand-sheep-numbers-fall-to-their-lowest-for-75-years>. 27.4.2016.
- Suskind, A. 12.04.14. Artikkel: 'No Regrets': Peter Jackson Says Goodbye to Middle-Earth. The Daily Beast. New York.
<http://www.thedailybeast.com/articles/2014/12/04/no-regrets-peter-jackson-says-goodbye-to-middle-earth.html>. 19.4.2016.
- The New Zealand Herald. 2016. Kiwis among the happiest in the world. New Zealand Media and Entertainment.
http://www.nzherald.co.nz/world/news/article.cfm?c_id=2&objectid=11607453. 25.3.2016.
- New Zealand Law Society. 2016.
<http://www.lawsociety.org.nz/>. 27.11.2016.
- New Zealand's Local Government. 2016. Council maps and websites.
<http://www.lgnz.co.nz/home/nzs-local-government/new-zealands-councils/>. 26.11.2016.

- New Zealand Now. 2016. Citizenship.
<https://www.newzealandnow.govt.nz/move-to-nz/new-zealand-visa/citizenship>. 26.11.2016.
- New Zealand Now. 2016. Customs & communication.
<https://www.newzealandnow.govt.nz/living-in-nz/settling-in/customs-communication>. 24.11.2016.
- New Zealand Now. 2016. Entrepreneur Resident Visa.
<https://www.immigration.govt.nz/new-zealand-visas/apply-for-a-visa/about-visa/entrepreneur-resident-visa>. 27.11.2016.
- New Zealand Now. 2016. Entrepreneur Visas.
<https://www.newzealandnow.govt.nz/move-to-nz/new-zealand-visa/visas-to-invest/entrepreneur-visa>. 26.11.2016.
- New Zealand Now. 2016. Maori culture.
<https://www.newzealandnow.govt.nz/living-in-nz/settling-in/maori-culture>. 27.11.2016.
- New Zealand Now. 2016. Starting a Business.
<https://www.newzealandnow.govt.nz/investing-in-nz/practical-info/starting-a-business>. 26.11.2016.
- New Zealand Tourism Guide. 2016. Agricultural and farm tours.
<http://www.tourism.net.nz/tours/agricultural-and-farm-tours?fresh>. 27.11.2016.
- New Zealand Tourism Guide. 2016. Auckland.
<http://www.tourism.net.nz/region/auckland> 26.11.2016.
- New Zealand Tourism Guide. 2016. Queenstown.
<http://www.tourism.net.nz/new-zealand/about-new-zealand/regions/queenstown/regional-information.html>. 26.11.2016.
- New Zealand Tourism Guide. 2016. Wellington Regional Information.
<http://www.tourism.net.nz/new-zealand/about-new-zealand/regions/wellington/regional-information.html>. 27.11.2016.
- Ontheworldmap.com. 2016. Kuva 1. Uuden-Seelannin kartta.
<http://ontheworldmap.com/new-zealand/map-of-new-zealand-with-cities-and-towns.html>. 20.11.2016.
- Sveholm, S. 2013. Kuva 3. Lake Tekapo.
- Sveholm, S. 2013. Kuva 4. Milford Sound.
- Sveholm, S. 2013. Kuva 5. Etelä-Alpit.
- Sveholm, S. 2013. Kuva 6. Kea.
- Sveholm, S. 2013. Kuva 7. Perinteinen maorien kokoontumistalo, Te Puia -keskuksessa.
- Sveholm, S. 2013. Kuva 8. Maori-puukaiveruksia.
- Sveholm, S. 2013. Kuva 9. Hobbiton movie set, Matamata.
- Sveholm, S. 2013. Kuva 16. Toimistorakennuksia Aucklandin keskustassa.
- Sveholm, S. 2013. Kuva 17. Aucklandin ydinkeskusta.
- Statistics New Zealand. 2016.
<http://www.stats.govt.nz/>. 26.11.2016.
- Te Puia. 2016.
<http://www.tepuia.com/>. 27.11.2016.
- Te Puia. 2016. About us.
<http://www.tepuia.com/about-us/>. 27.11.2016.
- The Department of Internal Affairs. 2016. Become a New Zealand citizen – Part 1.
https://www.dia.govt.nz/diawebsite.nsf/wpg_URL/Services-Citizenship-Become-a-New-Zealand-citizen-Part-1?OpenDocument. 27.11.2016.

- The Department of Internal Affairs. 2016. Dual citizenship.
https://www.dia.govt.nz/diawebsite.nsf/wpg_URL/Services-Citizenship-Dual-citizenship?OpenDocument. 27.11.2016.
- The Department of Internal Affairs. 2016. General Requirements for a Grant of New Zealand Citizenship.
<https://www.dia.govt.nz/Services-Citizenship-General-Requirements-for-a-Grant-of-New-Zealand-Citizenship?OpenDocument>. 27.11.2016.
- The World Bank. 2016. Economy Rankings.
<http://www.doingbusiness.org/rankings>. 26.11.2016.
- The World Factbook, 2016. Washington, DC: Central Intelligence Agency, 2016.
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/nz.html>. 1.3.2016.
- Tilastokeskus 30.5.2013. Rajahaastattelutkimus 2012. ISSN=1798-9795. Helsinki.
http://www.stat.fi/til/raja/2012/raja_2012_2013-05-30_tie_001_fi.html. 28.3.2016.
- Tourism Industry Aotearoa. 2015. About TIA.
<https://tia.org.nz/about-tia/>. 26.11.2016.
- Tourism New Zealand. 2016. New Zealand Geography & Geology.
<http://www.newzealand.com/au/feature/new-zealand-geography-and-geology/>. 27.11.2016.
- Tourism New Zealand. 2016. New Zealand, Home of Middle-earth.
<http://www.newzealand.com/in/home-of-middle-earth/>. 26.11.2016.
- Tourism New Zealand. 2016. New Zealand Plants & Animals.
<http://www.newzealand.com/au/feature/new-zealand-flora-and-fauna/>. 27.11.2016.
- Tourism New Zealand. 2016. Kuva 2. Lentoajat Uudesta-Seelannista, kartta.
<http://www.newzealand.com/int/getting-here/>. 20.11.2016.
- Visit Finland. 2016. Tuoreimmat majoitustilastot ja kehitystrendit.
<http://www.visitfinland.fi/tutkimukset-ja-tilastot/majoitustilastot/>. 28.3.2016.
- Walrond, C. 2013. Natural environment - Geography and geology, Te Ara - the Encyclopedia of New Zealand. Manatū Taonga Ministry for Culture and Heritage.
<http://www.TeAra.govt.nz/en/map/2377/new-zealands-isolated-position>. 15.3.2016.
- Wilson, J. 2009. Aotearoa, from An Encyclopaedia of New Zealand, edited by A. H. McLintock, originally published in 1966, Te Ara - the Encyclopedia of New Zealand. Manatū Taonga Ministry for Culture and Heritage.
<http://www.TeAra.govt.nz/en/1966/aotearoa>. 15.3.2016.
- Wilson, J. 2015. History, Te Ara - the Encyclopedia of New Zealand. Manatū Taonga Ministry for Culture and Heritage.
<http://www.TeAra.govt.nz/en/history>. 15.3.2016.

Tehtävälista yrityksen perustamiseksi Uuteen-Seelantiin

Muutto Uuteen-Seelantiin

- Viisumit
  - Working Visa tai Entrepreneur Visa
- Asunto
- Lentoliput

Yrityksen perustaminen

- Liikeidea ja liiketoimintasuunnitelma
- Ota selvää markkinoista
  - Statistics New Zealand
- Ota selvää kilpailijoista
- Ota selvää yrityksen toimialaa koskevasta sekä alueellisesta lainsäädännöstä
  - Local Council
- Rahoitus
- Toimitilat, tarvittavat välineet ja ohjelmistot
- Yritysmuodon valinta
  - Sole Trader, Partnership tai Limited Liability Company
- Yrityspankkitili
  - Lista rekisteröidyistä pankeista löytyy Reserve Bank of New Zealandin internet-sivuilta
- Vakuutukset
  - Lista rekisteröidyistä vakuutusyhtiöistä löytyy Reserve Bank of New Zealandin internetsivuilta
- Hanki veronumero (IRD number)
  - Inland Revenue
- Varaa yrityksen nimi ja tarvittavat immateriaalioikeudet
  - Companies Office
  - New Zealand Intellectual Property Office (IPONZ)
- Tarvittavat luvat
  - Local Council
- Rekisteröi henkilö- tai osakeyhtiö yritysrekisteriin (toiminimeä ei tarvitse rekisteröidä)
  - Companies Office

Lisäksi kannattaa harkita seuraavia asioita:

- Kirjanpitäjä tai tilitoimisto
  - Chartered Accountants Australia and New Zealand
- Lakimies
  - New Zealand Law Society

Lyhyt esittely Uuden-Seelannin työviisumeista

Tässä osiossa esittelen yleisimmät työntekoon liittyvät viisumit. Saadakseni kuvan tarjolla olevista viisumeista ja maahanmuuttoon liittyvistä käytännöistä olen tutkinut tarkemmin tiettyjä viisumeja ja niiden vaatimuksia. Valitsin nämä viisumit sen perusteella, mitä viisumeja suomalainen nuori (yli 20-vuotias) voisi hakea muuttaakseen ja työskennelläkseen Uudessa-Seelannissa. Käytin Immigration New Zealand -sivuston hakukonetta, joka antoi eri vaihtoehtoja sekä tietoja kyseisistä viisumeista. Sivuston ehdottamat viisumit riippuivat hakijan iän ja kotimaan lisäksi myös siitä, onko hakijalla jo voimassa oleva työtarjous vai ei. Perehdyin molempiin vaihtoehtoihin ja joissakin tapauksissa sama viisumi käy sekä voimassaolevalla työtarjouksella tai ilman.

Seuraavia viisumeita kannattaa hakea, jos on saanut jo työtarjouksen (viisumit 1 – 4). Viisumeita 5 – 10 voi hakea myös ilman työtarjousta.

1 Essential Skills Work Visa

Tämä viisumi edellyttää voimassaolevaa työtarjousta. Se on suunnattu henkilölle, joka omaa erikoisosaamista, jota ei muuten ole saatavilla. Tätä viisumia varten paikallisen työnantaja on pitänyt varmistaa, ettei vastaavan pätevyyden omaavaa paikallista henkilöä ole saatavilla työhön. Tämä viisumi voidaan myöntää väliaikaisesti, jos hakija on saanut kokoaikaisen työtarjouksen ja hänellä on vaadittavat taidot ja kokemus työtehtävää varten. Viisumi voidaan olosuhteista riippuen myöntää enintään 5 vuodeksi, jonka jälkeen samaa tai jotain muuta viisumia voi hakea uudelleen. Tätä kyseistä viisumia hakiessa ei ole mitään rajoitusta, kuinka monta kertaa viisumia on aiemmin uusittu. Viisumin uusimisen yhteydessä tarkistetaan uudelleen, että kyseinen henkilö täyttää kriteerit. Työnantajan on myös uudestaan tarkistettava, ettei kyseiseen työhön ole saatavilla uusiseelantilaista henkilöä, joka on tarpeeksi pätevä kyseisiin työtehtäviin. Viisumi myönnetään aina haetulle työpaikalle. Olosuhteiden muuttuessa tai työnantajan vaihtuessa, tulee hakea tilanteenmuutos -selvitystä tai uutta viisumia. (Immigration New Zealand 2016.)

2 Post Study Work Visa – Employer Assisted

Tämä viisumi on vastavalmistuneille, jotka ovat suorittaneet loppututkintonsa Uudessa-Seelannissa. Viisumia varten, hakijalla tulee olla voimassa oleva työtarjous alalta, jolle hän valmistui. Viisumi myönnetään yleensä kahdeksi vuodeksi. Työpaikkaa ei voi vaihtaa, vaan viisumi myönnetään haussa mainittuun työhön. Tätä kyseistä viisumia voi hakea rajattomasti ja uusimisen yhteydessä tarkistetaan uudelleen, että kyseinen henkilö täyttää kriteerit. Tämä viisumi voi myöhemmin johtaa pysyvään asumiseen oikeuttavaan, Skilled Migrant Category Resident -viisumiin. (Immigration New Zealand 2016.)

3 Talent (Accredited Employers) Work Visa

Uuden-Seelannin maahanmuuttovirastolla on lista työnantajista (Accredited Employers), jotka voivat tarjota työpaikkoja ulkomaalaisille tätä viisumia varten. Listalla on 553 yritystä (09/2016) ja jos jokin näistä yrityksistä tarjoaa kokoaikaista työtä, voi ulkomaalainen henkilö hakea kyseistä viisumia. Käytännössä tämä on normaali työviisumi, mutta kun henkilö työskentelee samalle työnantajalle yli kaksi vuotta, hän voi hakea viisumia jäädäkseen maahan vakituisesti. Talent (Accredited Employers) work -viisumilla voidaan myöntää lupa oleskella ja työskennellä maassa jopa kahdeksi ja puoleksi vuodeksi. Hakijan tulee olla 55-vuotias tai nuorempi. Pysyvää oleskelulupaa voi hakea kahden vuoden työskentelyn jälkeen. (Immigration New Zealand 2016)

4 Long Term Skill Shortage List Work Visa

Samalla tavalla kuin edellinen, tämäkin viisumi on hyvä tapa edetä kohti pysyvää oleskelulupaa. Viisumi edellyttää työtarjousta, jonka lisäksi hakijalla tulee olla tarvittava työkokemus, koulutus sekä hänen tulee olla rekisteröitynyt Uudessa-Seelannissa (Occupational Registration), voidakseen työskennellä ammatissa, joka on mainittu Long Term Skill Shortage -listalla. Työtarjouksen tulee olla johonkin näistä listalla mainituista ammatteista. Kahden vuoden työskentelyn jälkeen, henkilö voi hakea pysyvää oleskelulupaa maahan (Resident Visa). Viisumilla voidaan myöntää lupa työskennellä maassa jopa kahdeksi ja puoleksi vuodeksi ja hakijan tulee olla 55 vuotias tai nuorempi. (Immigration New Zealand 2016.)

5 Post Study Work Visa – Open

Viisumi on tarkoitettu henkilöille, jotka haluavat opiskeluidensa jälkeen jäädä maahan työskentelemään. Viisumia täytyy hakea viimeistään 3 kuukauden kuluessa opiskelijaviisumin päättymisestä. Tätä viisumia varten tulee olla pätevyys/ammattillinen osaaminen, joka on suoritettu Uudessa-Seelannissa. Hyväksyttäessä, hakija voi työskennellä melkein missä tahansa ammatissa, mille tahansa työnantajalle. Viisumi voidaan myöntää 12 kuukaudeksi. Viisumia hakiessa ei tarvitse olla työtarjousta. Tällä viisumilla oleskelulupa myönnetään 12 kuukaudeksi ja jos hakija löytää töitä, voi hän hakea aiemmin mainittua työnantajan tukemaa viisumia (Post Study Work Visa – Employer Assisted), joka voi taas johtaa pysyvään oleskelulupaan (Resident Visa). (Immigration New Zealand 2016.)

6 Partner of a Worker Work Visa

Tällä viisumilla voi työskennellä maassa, jos hakijan puolisolle on myönnetty jokin työviisumi ja tämä työskentelee Uudessa-Seelannissa. Viisumi myönnetään yhtä pitkäksi aikaa kuin puolison työviisumi on myönnetty. Tätä viisumia varten ei tarvitse olla voimassaolevaa työtarjousta. (Immigration New Zealand 2016.)

7 Partner of a Student Work Visa

Tällä viisumilla voi työskennellä Uudessa-Seelannissa, jos hakijan puoliso opiskelee alaa, joka löytyy Long Term Skill Shortage -listalta tai hän opiskelee maassa työllistymiseen tähtäävään ammattiin. Viisumi myönnetään samaksi ajaksi kuin puolison viisumi ja sillä voi työskennellä melkein missä tahansa ammatissa. (Immigration New Zealand 2016.)

8 Finland Working Holiday Visa

Tätä viisumia varten hakijalla tarvitsee olla vähintään 4 200 dollaria (NZD) elämistä varten. Viisumi myönnetään 12 kuukaudeksi ja sen aikana voi työskennellä (enimmillään kolme kuukautta samalle työnantajalle). Voimassaolevaa työtarjousta ei tarvitse olla, mutta ansioista tulee maksaa veroa. Voidakseen työskennellä Uudessa-Seelannissa, täytyy olla Uuden-Seelannin veroviraston (Inland Revenue) myöntämä veronumero (IRD number) sekä uusiseelantilainen pankkitili.

Eri kansalaisuuksille voi olla tiettyjä rajoituksia Working Holiday -viisumin suhteen. Esimerkiksi latvialaisille viisumeita myönnetään sadalle henkilölle vuosittain, mutta suomalaisille ei ole kiintiötä. Myös eri maiden kohdalla voi olla rajoitteita myös hakijoiden ikää koskien. Suomalaisille ikäraja on 18 – 35 vuotta. (Immigration New Zealand 2016.)

9 Silver Fern Job Search Work Visa

Viisumi on nuorille (20-35) jotka haluavat elää ja työskennellä Uudessa-Seelannissa pitkäaikaisesti. Hakijan täytyy täyttää tietyt edellytykset sekä olla motivoitunut etsimään työtä, joka löytyy maahanmuuttoviraston Skilled Employment -listalta. Viisumi myönnetään 9 kuukaudeksi ja sen aikana on tarkoitus löytää töitä. Jos hakija saa pitkäaikaisen työtarjouksen, voi hän mahdollisesti hakea oleskelulupaa Skilled Migrant -kategoriassa. Viisumeita myönnetään vain 300 vuosittain. (Immigration New Zealand 2016.)

10 Skilled Migrant Category Resident Visa

Tämä viisumi toimii monien työviisumien sekä maahan vakituisesti muuttamisen välisenä linkkinä. Tätä viisumia voidaan pyytää hakemaan, jos henkilöllä on tarvittavaa osaamista Uuden-Seelannin talouskasvun tukemiseen. Hakijalla täytyy olla riittävä koulutus sekä kokemus ammattiin, joka on mainittu maahanmuuttoviraston Skilled Employment -listalla. Hakijaa pyydetään toimittamaan hakemus (Expression of Interest), jossa hän ilmaisee kiinnostuksensa, selventää työkokemuksensa, pätevyytensä sekä kykynsä muuttaa maahan. Hakemus pisteytetään ja pistemäärän perusteella katsotaan, voidaanko viisumi myöntää. Tätä viisumia ei voi siis suoraan hakea, mutta sillä pystyy jäämään maahan pysyvästi sekä työskennellä ja opiskella vapaasti. Viisumi voidaan myöntää enintään 55-vuotiaille henkilöille. (Immigration New Zealand 2016.)